

ZAKON O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI**I. OSNOVNE ODREDBE**

Član 1

Ovim zakonom propisuje se zaštita stanovništva od zaraznih bolesti u Crnoj Gori, mjere za njihovo sprečavanje i suzbijanje, sprovođenje epidemiološkog nadzora, nadležni subjekti za njihovo sprovođenje, način obezbjeđivanja sredstava za njihovo sprovođenje, vršenje nadzora nad izvršavanjem ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 2

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **zarazna bolest** je bolest izazvana specifičnim uzročnim agensom koja nastaje kao posljedica prenosa agensa ili njegovih toksičnih produkata sa zaraženog lica ili drugog rezervoara na osjetljivog domaćina, bilo direktno sa lica na lice ili indirektno preko zagađene hrane, vode, predmeta opšte upotrebe, prelaznog domaćina, vektora ili nežive sredine i razmjenom tečnosti koja je kontaminirana uzročnikom zaraze;
- 2) **uzročnik zarazne bolesti** je patogeni mikroorganizam, njegov toksični produkt ili prion;
- 3) **kontakt** je lice koje je bilo izloženo slučaju zarazne bolesti ili životinji ili zagađenoj životnoj sredini na takav način da je postojala mogućnost infekcije;
- 4) **rezervoar infekcije** je svako lice, životinja, insekt ili drugi zglavkar, biljka, zemljište, voda ili supstanca, kao i njihova kombinacija, u kojoj uzročnik zarazne bolesti normalno živi i razmnožava se, od koga mu primarno zavisi preživljavanje, i gdje se razmnožava na takav način da se može prenijeti na osjetljivo lice;
- 5) **izvor infekcije** je lice, životinja, stvar ili supstanca sa koje se uzročnik prenosi na osjetljivo lice;
- 6) **nosilac uzročnika zarazne bolesti** je lice ili životinja koja nosi uzročnike zarazne bolesti, a nema simptome i znake bolesti i predstavlja rezervoar infekcije;
- 7) **zaštita stanovništva od zaraznih bolesti** je organizovana i sveukupna djelatnost, sa ciljem sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, kao i odstranjivanja i iskorjenjivanja određenih zaraznih bolesti;
- 8) **sprječavanje pojave zarazne bolesti** podrazumijeva skup mjera koje se kontinuirano sprovode u cilju predupređivanja infekcije, odnosno zarazne bolesti;
- 9) **suzbijanje zarazne bolesti** podrazumijeva skup mjera koje se sprovode protiv već prisutne zarazne bolesti, u cilju liječenja oboljelih i smanjenja njene učestalosti;
- 10) **odstranjivanje (eliminacija) određene zarazne bolesti** jeste odsustvo klinički ispoljene bolesti na određenoj teritoriji u uslovima postojanja agensa, uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa te zarazne bolesti iz drugih zemalja i mjera radi sprečavanja njenog prenošenja;
- 11) **iskorjenjivanje (eradikacija) određene zarazne bolesti** je potpuno odsustvo bolesti i prouzrokovala te bolesti na određenoj teritoriji uz sprovođenje nadzora radi otkrivanja unosa iz drugih zemalja;

- 12) **epidemija zarazne bolesti** je obolijevanje od zarazne bolesti neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu, mjestu i zahvaćenoj populaciji ili neuobičajeno povećanje broja oboljelih sa komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojava dva ili više međusobno povezanih slučajeva zarazne bolesti koja se nikada ili više godina nije pojavljivala na jednom području ili pojava većeg broja oboljenja čiji je uzročnik nepoznat, a prati ih febrilno stanje;
- 13) **epidemija od većeg epidemiološkog značaja** označava pojavu teških kliničkih oblika zaraznih bolesti i/ili smrti od zarazne bolesti, pri čemu postoji opasnost od nastanka težih ekonomskih i društvenih posljedica, prekograničnog prenošenja bolesti, kao i ponovna pojava slučajeva odstranjene ili iskorijenjene zarazne bolesti;
- 14) **pandemija zarazne bolesti** je obolijevanje od zarazne bolesti koja prelazi državne granice i širi se na veći dio svijeta ili svijet u cjelini, ugrožavajući ljude u svim zahvaćenim područjima;
- 15) **vanredna situacija** je stanje kada su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti po stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem, pa je neophodno primijeniti posebne mjere i brzu epidemiološku procjenu;
- 16) **zaraženo područje** je područje na kojem postoji jedan ili više rezervoara, odnosno izvora uzročnika zarazne bolesti i uslovi za širenje te zarazne bolesti;
- 17) **ugroženo područje** je područje na koje se sa zaraženog područja može prenijeti zarazna bolest i na kojem postoje uslovi za širenje te zarazne bolesti;
- 18) **ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju** je po život opasna ili na drugi način ozbiljna opasnost po zdravlje biološkog, hemijskog, ekološkog ili nepoznatog porijekla koja se širi ili podrazumijeva značajan rizik od prekograničnog širenja i koja može zahtijevati koordinirano međunarodno reagovanje kako bi se osigurao visok nivo zaštite zdravlja stanovništva;
- 19) **praćenje** - kontinuirano posmatranje, otkrivanje ili ispitivanje promjena situacije koji podrazumijeva sistematično prikupljanje podataka i analizu određenih pokazatelja koje se odnose na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju;
- 20) **zdravstveni nadzor** predstavlja mjeru kojom se licima koja dolaze sa područja u kojima ima kolere, kuge, hemoragičnih groznica (osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom) i drugih zaraznih bolesti koje utvrdi Ministarstvo, nalaže svakodnevno javljanje odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi u cilju zdravstvenih pregleda, bez ograničavanja slobode kretanja;
- 21) **epidemiološko ispitivanje** predstavlja postupak terenskog prikupljanja i analize epidemioloških podataka o rezervoaru, izvoru infekcije i načinu prenošenja uzročnika zarazne bolesti, kao i karakteristikama uzročnika zarazne bolesti i izložene grupacije stanovništva, u cilju preduzimanja odgovarajućih mjera sprječavanja i suzbijanja te zarazne bolesti;
- 22) **epidemiološki nadzor** predstavlja stalno sistematsko prikupljanje podataka o zaraznim bolestima, bolničkim infekcijama, antimikrobnom rezistencijom, faktorima koji doprinose njihovom nastanku i prenošenju, efektima mjera za njihovo sprječavanje i suzbijanje, obradu, analizu i tumačenje prikupljenih podataka, kao i upućivanje povratne informacije učesnicima u prikupljanju podataka, informisanje stručne i druge javnosti a u cilju sprječavanja pojave, kao i suzbijanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija i antimikrobne rezistencije;
- 23) **traženje kontakata** - mjere koje se sprovode kako bi se našla lica koja su u riziku od razvijanja bolesti ili su već razvila bolest;
- 24) **karantin** predstavlja mjeru kojom se ograničava sloboda kretanja i utvrđuju obavezni zdravstveni pregledi zdravim licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima koja su oboljela ili se sumnja da su oboljela od karantinskih bolesti;
- 25) **karantinske bolesti** su zarazne bolesti čiji se uzročnici prenose vazduhom i kontaktom i koje imaju visoku stopu smrtnosti, odnosno koje predstavljaju veliku opasnost po zdravlje

stanovništva, zbog čega se u slučaju njihove pojave ili sumnje na njihovu pojavu primjenjuju mjere karantina i striktna izolacije (kuga, hemoragične groznice osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, kao i druge zarazne bolesti koje utvrdi Ministarstvo);

26) **izolacija** podrazumijeva način izdvajanja inficiranih lica tokom perioda zaraznosti na takav način i pod takvim uslovima da se spriječi ili ograniči direktni, odnosno indirektni prenos uzročnika zarazne bolesti sa inficiranog, odnosno oboljelog lica ili životinje na osjetljivo lice;

27) **striktna izolacija** je jedna od vrsta izolacije koja se primjenjuje u odnosu na lica koja su inficirana ili oboljela ili se sumnja da su inficirana ili oboljela od uzročnika zarazne bolesti koji izaziva visoku smrtnost kod ljudi i može se lako prenositi vazduhom i kontaktom;

28) **zoonoza** podrazumijeva zaraznu bolest koja se, pod prirodnim uslovima, može prenijeti sa životinja (kičmenjaka) na čovjeka;

29) **definicija slučaja** je skup dogovorenih dijagnostičkih kriterijuma (klinički, laboratorijski i/ili epidemiološki) koji moraju biti ispunjeni da bi se neko lice označilo sumnjivim, vjerovlatnim ili potvrđenim slučajem određene zarazne bolesti u određenoj populaciji;

30) **referentna laboratorija** je laboratorija koja obavlja poslove zdravstvene zaštite od opšteg interesa utvrđene zakonom, i to: vrši dijagnostiku uzročnika zaraznih bolesti najnovijim standardnim, referentnim metodama i potvrđivanje (konfirmaciju) dijagnostičkih rezultata u okviru polja svoje djelatnosti; razvija i održava zbirku relevantnih referentnih materijala u skladu sa međunarodnim standardima; obezbjeđuje naučno i stručno mišljenje u okviru svog djelovanja, daje informacije, savjete i preporuke laboratorijama i relevantnim državnim institucijama.

31) **zdravstveno obrazovanje** podrazumijeva proces pomoću koga pojedinci i grupe lica uče da se ponašaju na način usmjeren ka unapređenju i održavanju zdravlja, kao i sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti;

32) **javno-zdravstvena mjera** - odluka ili aktivnost koja za cilj ima sprječavanje, praćenje ili kontrolu širenja bolesti ili zaraze, ili suzbijanje ozbiljnih rizika za javno zdravlje ili ublažavanje njihovog uticaja na javno zdravlje;

33) **imunoprofilaksa** podrazumijeva mjeru zaštite osjetljivih lica od zaraznih bolesti davanjem vakcina i/ili imunoglobulina humanog porijekla, imunobioloških preparata koji sadrže specifična antitijela i monoklonska antitijela;

34) **hemiprofilaksa** je davanje lijekova zdravim licima u cilju sprječavanja nastanka zarazne bolesti;

35) **dezinfekcija** u širem smislu predstavlja skup postupaka kojima se efikasno uklanjaju, onesposobljavaju ili uništavaju mikroorganizmi u toj mjeri da nisu sposobni da izazovu infekciju. Dezinfekcija u užem smislu predstavlja smanjenje broja mikroorganizama ispod infektivne doze, odnosno uništavanje ili slabljenje patogenih mikroorganizama.

36) **dezinsekcija** je skup mjera za uništavanje insekata i drugih zglavkara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

37) **deratizacija** je skup mjera za uništavanje glodara koji mogu da prenose uzročnike zarazne bolesti;

38) **bolnička infekcija (infekcija povezana sa zdravstvenom djelatnošću)** je infekcija pacijenta ili osoblja u zdravstvenoj ustanovi i socijalnoj ustanovi u kojima se obavlja i zdravstvena djelatnost, nastala u vezi sa izlaganjem zdravstvenim procedurama, liječenjem ili drugim postupcima, a kao rezultat reakcije organizma na prisustvo uzročnika zarazne bolesti, a koja nije bila prisutna niti je pacijent bio u inkubaciji prilikom prijema;

39) **objekti pod sanitarnim nadzorom** su objekti u kojima se vrši proizvodnja i promet lijekova, medicinskih sredstava, hrane i vode, kozmetičkih sredstava; objekti u kojima se vrši vaspitno-obrazovna djelatnost i organizuje kolektivni smještaj djece i starih lica; objekti u kojima se vrši dijagnostika, liječenje i njega bolesnika, kao i pružanje usluga tradicionalnih i

alternativnih oblika liječenja, njege i uljepšavanja lica i tijela i nemedicinskih intervencija kojima je moguće narušavanje integriteta kože;

40) **zatvorena i otvorena javna mjesta** predstavljaju prostore namijenjene zajedničkom boravku ljudi, a obuhvataju prostore u kojima se obavlja vaspitno-obrazovna djelatnost, obezbjeđuje kolektivna ishrana, održavaju kulturne, zabavne, sportske i druge manifestacije, priredbe i takmičenja i drugi organizovani skupovi;

41) **sanitarno-tehnički i higijenski uslovi** su uslovi koje treba da ispune objekti (prostorije, postrojenja, uređaji, namještaj, oprema i pribor), namjenska prevozna sredstva sa ciljem zaštite zdravlja stanovništva u skladu sa zakonom;

42) **predmeti opšte upotrebe** su dječije igračke, predmeti namijenjeni djeci i odojčadi, kozmetički proizvodi, kozmetički proizvodi sa posebnom namjenom ili ambalaža za pakovanje ovih proizvoda, predmeti koji u neposrednoj upotrebi dolaze u kontakt sa kožom ili sluzokožom, predmeti za ukrašavanje lica i tijela;

43) **sanitarni nadzor** je inspeksijski nadzor koji sprovodi sanitarni inspektor u skladu sa zakonom;

Član 4

Zarazne bolesti u smislu ovog zakona su:

1) bolesti koje dovode ili mogu da dovedu do značajnog obolijevanja i/ili do smrtnog ishoda, a posebno one za čiju je prevenciju potrebna šira koordinacija aktivnosti;

2) bolesti gdje razmjena informacija može da obezbijedi rano upozoravanje o prijetnji po javno zdravlje;

3) rijetke i ozbiljne zarazne bolesti, koje ne bi bile prepoznate na nacionalnom nivou, a za koje grupisanje podataka može da ukaže na faktore odgovorne za njihovu pojavu;

4) bolesti za koje postoje efikasne mjere sprječavanja u cilju dobrobiti stanovništva;

5) bolesti kod kojih poređenje učestalosti sa drugim sredinama može doprinijeti procjeni i unaprijeđenju programa zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 5

Listu zaraznih bolesti nad kojima se sprovodi epidemiološki nadzor i protiv kojih se primjenjuju mjere sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti od interesa za Crnu Goru, na predlog Instituta za javno zdravlje (u daljem tekstu: Institut), propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ako se pojavi zarazna bolest koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti iz stava 1 ovog člana, a koja u većoj mjeri može ugroziti zdravlje stanovništva Crne Gore, Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva, može odlučiti da se za zaštitu stanovništva od te bolesti primjenjuju sve ili pojedine mjere predviđene ovim zakonom, druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i ostale mjere koje priroda te bolesti nalaže, kao i mjere propisane međunarodnim zdravstvenim i sanitarnim konvencijama i drugim međunarodni aktima.

Predlog Ministarstva iz stava 2 ovog člana sačinjava se na osnovu mišljenja Instituta za javno zdravlje (u daljem tekstu: Institut) i sadrži naziv te bolesti, mjere za sprječavanje i suzbijanje te bolesti, način njihovog sprovođenja i sredstva neophodna za sprovođenje tih mjera.

Odluka iz stava 2 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Član 6

Epidemiološki nadzor sprovodi se nad zaraznim bolestima, infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom i antimikrobnom rezistencijom u skladu sa definicijom slučaja, preporukama Evropskog centra za sprječavanje i suzbijanje bolesti (ECDC) i Svjetske zdravstvene organizacije.

Definicije zaraznih bolesti uređene Listom zaraznih bolesti iz člana 5 stav 1, uključuju kliničke, laboratorijske i epidemiološke kriterijume.

Stručno-metodološko uputstvo sadrži definicije slučajeva zaraznih bolesti.

Pored kriterijuma iz stava 2 ovog člana, definicije slučajeva zaraznih bolesti uključuju i klasifikaciju slučajeva kao: "mogući", "vjerovatni" i "potvrđeni".

Stručno-metodološko uputstvo iz stava 3 ovog člana donosi i ažurira Institut, a objavljuje se na internet stranici Ministarstva i Instituta.

II. PRAVA, OBAVEZE I NADLEŽNOSTI U SPROVOĐENJU ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Član 7

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti sastoji se od planiranja, programiranja, organizovanja, sprovođenja i nadzora nad sprovođenjem mjera za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti, kao i obezbjeđivanje materijalnih i drugih sredstava za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i ima prvenstvo u odnosu na druge mjere zdravstvene zaštite.

Svako ima pravo na zaštitu od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija, kao i obavezu da štiti svoje zdravlje i zdravlje drugih od tih bolesti.

Zdravstvene ustanove, pravna lica i građani dužni su da saraduju sa nadležnim organima državne uprave, kao i nadležnim zdravstvenim ustanovama i da im omoguće da obavljaju propisane preglede, uzimanje potrebnog materijala i sprovođenje drugih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija utvrđenih ovim zakonom.

Član 8

Međunarodne obaveze u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem zaraznih bolesti propisane Listom zaraznih bolesti iz člana 5 stav 1 izvršavaju se u skladu sa međunarodnim zdravstvenim propisima, programima Svjetske zdravstvene organizacije i drugim međunarodnim aktima.

Status države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti ima država u kojoj je sprovedeno iskorjenjivanje te bolesti i u kojoj nema pojave slučajeva te bolesti, po pravilu više od tri godine.

Obaveze iz stava 1 ovog člana obuhvataju i održavanje statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti.

Sve do globalnog iskorjenjivanja zarazne bolesti, dok postoji opasnost od unošenja i širenja te bolesti, država iz stava 2 ovog člana dužna je da primjenjuje kontrolne i preventivne mjere koje treba da obezbijede da i u slučaju unošenja zarazne bolesti u državu ne bude masovnog obolijevanja.

Priznavanje kao i praćenje održavanja statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti vrši Svjetska zdravstvena organizacija, na osnovu ispunjenosti kriterijuma i preporuka te organizacije.

Član 9

Radi utvrđivanja stručnih stavova o očuvanju i unaprijeđenju zdravlja, sprječavanju i otkrivanju zaraznih bolesti, liječenju i zdravstvenoj njezi, kao i o unaprijeđenju i razvoju organizacije zdravstvene službe koja se bavi prevencijom, suzbijanjem, liječenjem zaraznih bolesti i podrškom oboljelih zasnovane na dokazima i međunarodnim preporukama, Ministarstvo na predlog Instituta formira Komisiju za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija iz stava 1 ovog člana razmatra aktuelnu epidemiološku situaciju zaraznih bolesti u Crnoj Gori na osnovu izvještaja Instituta, uspješnost realizovanih aktivnosti na teritoriji Crne Gore i daje zaključke i preporuke za unaprijeđenje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Komisiju čini 11 članova, specijalista iz oblasti zaraznih bolesti (epidemiolozi, infektolozi, mikrobiolozi, pedijatri, pneumoftiziolozi) i dva predstavnika Ministarstva.

Komisijom predsjedava predstavnik Ministarstva zdravlja.

Komisija donosi poslovnik o svom radu.

Član 10

Ministarstvo, na prijedlog Instituta, obrazuje Koordinaciono tijelo za:

- 1) iskorjenjivanje i održavanje statusa države slobodne od dječije paralize;
- 2) odstranjivanje malih boginja i rubele;
- 3) prevenciju kongenitalnog rubela sindroma;
- 4) odstranjivanje ili iskorjenjivanje zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti

Koordinaciono tijelo iz stava 1 ovog člana čini sedam članova, a po potrebi, na prijedlog koordinacionog tijela ili Instituta, mogu se angažovati i pojedini eksperti za potrebe odstranjivanja i/ili iskorjenjivanja pojedinih zaraznih bolesti.

Predsjednik koordinacionog tijela je predstavnik Ministarstva, odgovoran za poslove zdravstvene zaštite.

Koordinaciono tijelo donosi poslovnik o radu.

Član 11

Za odstranjivanje, iskorjenjivanje i održavanje statusa države slobodne od pojedinih zaraznih bolesti Ministarstvo, na predlog koordinacionog tijela iz člana 10 ovog zakona i Instituta, donosi trogodišnji ili petogodišnji plan i program, u skladu sa epidemiološkom situacijom.

Plan i program iz stava 1 ovog člana objavljuje se u Službenom listu Crne Gore.

Član 12

U cilju izvršavanja međunarodnih obaveza u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem pojedinih zaraznih bolesti Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje Nezavisno stručno tijelo (u daljem tekstu: Stručno tijelo) za verifikaciju sprovedenih aktivnosti na odstranjivanju i iskorjenjivanju pojedinih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore.

Stručno tijelo iz stava 1 ovog člana, čine tri člana od kojih su najmanje dva specijalisti za oblast epidemiologije. Članovi stručnog tijela ne mogu da budu aktivno uključeni u programe odstranjivanja i/ili iskorjenjivanja zaraznih bolesti u Crnoj Gori.

Stručno tijelo donosi poslovnik o svom radu.

Član 13

Zadatak Stručnog tijela je da:

1) na osnovu godišnjih izvještaja Instituta, Koordinacionog tijela iz člana 10 i drugih zdravstvenih ustanova priprema i dostavlja Ministarstvu, Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji i drugim relevantnim međunarodnim tijelima izvještaje o ispunjenju obaveza koje je preuzela Crna Gora u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije za:

- iskorjenjivanje dječije paralize i održavanje statusa države slobodne od dječije paralize,

- odstranjivanje malih boginja i rubele,

- sprječavanje kongenitalnog rubela sindroma i drugih zaraznih bolesti,

- odstranjivanje i/ili sprječavanje drugih zaraznih bolesti u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije, Evropske komisije i Evropskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti.

Zdravstvene ustanove i druge relevantne institucije dužne su da Stručnom tijelu dostavljaju informacije i podatke od značaja za odstranjivanje i iskorjenjivanje pojedinih zaraznih bolesti u Crnoj Gori.

III. NADLEŽNOSTI

Član 14

U obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti učestvuju: organi lokalne uprave i organi državne uprave; zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost u skladu sa posebnim zakonom; zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici; organizacije zdravstvenog osiguranja; vaspitno-obrazovne, sportske i druge ustanove i organizacije u kojima se obavljaju uslužne djelatnosti; pravna lica i preduzetnici; humanitarne, vjerske i druge organizacije, zajednice i udruženja i građani.

Član 15

Za primjenu Međunarodnog zdravstvenog pravilnika (u daljem tekstu: MZP) i drugih međunarodnih akata i preporuka Svjetske zdravstvene organizacije i Evropske unije na koje se Crna Gora obavezala u vezi sa sprječavanjem i suzbijanjem bolesti i drugih vanrednih javnozdravstvenih događaja od međunarodnog značaja, nadležno je Ministarstvo.

Ministarstvo donosi Plan aktivnosti u primjeni MZP.

Ministarstvo prati kretanje zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore, proglašava pojavu epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaja, proglašava zaraženo, odnosno ugroženo područje, naređuje mjere koje u tom slučaju moraju da se sprovede.

Odluku iz stava 2 ovog člana Ministarstvo donosi na prijedlog Instituta.

Prijedlog Instituta mora da sadrži naziv zarazne bolesti, geografsko određenje zaraženog, odnosno ugroženog područja, mjere koje se moraju sprovoditi, način njihovog sprovođenja i sredstva potrebna za sprovođenje tih mjera.

Ministarstvo na predlog Instituta proglašava prestanak epidemije od većeg epidemiološkog značaja.

Kada je opasnost od epidemije ili pandemije zarazne bolesti proglasila Svjetska zdravstvena organizacija, Vlada na predlog Ministarstva utvrđuje potrebe Crne Gore za nabavkom roba, usluga i radova u cilju sprječavanja i suzbijanja te zarazne bolesti.

Član 16

Institut prati i proučava kretanje zaraznih bolesti u skladu sa zakonom, međunarodnim aktima i programima Svjetske zdravstvene organizacije i o tome obavještava Ministarstvo, druge nadležne organe i druge subjekte u zemlji i inostranstvu u cilju ranog upozorenja i razmjene informacija.

Na osnovu informacija iz stava 1 ovog člana, a u skladu sa Strategijom razvoja zdravstva Crne Gore, Institut, u saradnji sa koordinacionim tijelom iz člana 10 ovog zakona, izrađuje programe za spriječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti, kao i organom državne uprave nadležnim za poslove veterinarstva u slučaju pojave zoonoza.

Programe iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo za svaku godinu ili za duži period.

Program mjera iz stava 2 ovog člana mora da sadrži njihove izvršioce, rok potreban za izvršenje, materijalna i druga sredstva potrebna za izvršenje.

Član 17

Institut obavještava Svjetsku zdravstvenu organizaciju, u roku od 24 časa od procjene događaja, o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili druge opasnosti po zdravlje od međunarodnog značaja, u skladu sa Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom.

Član 18

Zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost moraju voditi propisane evidencije, registre i baze podataka o zaraznim bolestima koje se povezuju u jedinstven informacioni sistem, u skladu sa posebnim zakonom.

Subjekti iz stava 1 ovog člana obavezni su da o pojavi zarazne bolesti, odnosno bolničke infekcije, odmah obavijeste dom zdravlja organizovan za teritoriju na kojoj se nalaze, kao i organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora.

Dom zdravlja, preko svojih službi, a posebno preko epidemiološke službe, vrši epidemiološki nadzor i neposredno sprovodi mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju je organizovan.

Dom zdravlja je obavezan da o kretanju zaraznih bolesti obavještava Institut, nadležne organe lokalne uprave i druge subjekte, u cilju ranog upozorenja i razmjene informacija.

Prikupljanje, obrada i razmjena ličnih podataka za potrebe iz stava 1 ovog člana vrši se saglasno ovom zakonu i Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti.

Član 19

Zaštita stanovništva od zoonoza organizuje se i sprovodi u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove veterinarstva.

Zdravstvene ustanove, nadležni organi i organizacije iz oblasti veterinarstva dužni su da se međusobno obavještavaju o pojavi i kretanju zaraznih bolesti iz stava 1 ovog člana i da usklađuju organizovanje i sprovođenje epidemioloških, odnosno epiziotoloških, higijenskih i drugih mjera za njihovo sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje.

Zdravstvena ustanova koja utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili smrt lica prouzrokovanu tom zaraznom bolešću dužna je da o tome odmah obavijesti nadležnu veterinarsku ustanovu i organ uprave nadležan za inspekcijske poslove, sa određenjem teritorije na kojoj je zarazna bolest utvrđena.

Veterinarska ustanova koja utvrdi zaraznu bolest iz grupe zoonoza ili uginuće životinje prouzrokovano tom bolešću, dužna je da o tome odmah obavijesti teritorijalno nadležnu epidemiološku službu i Institut za javno zdravlje kao i organ uprave nadležan za inspeksijske poslove, sa određenjem teritorije na kojoj je zarazna bolest utvrđena.

Oblik i način saradnje iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva.

IV. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 20

Mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti predstavljaju skup svih aktivnosti koje planiraju, organizuju i sprovode organi Crne Gore, organi lokalne uprave, privredni subjekti i pravna lica, Institut i druge zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici i saradnici i fizička lica u cilju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti vrši se sprovođenjem opštih, posebnih, vanrednih i drugih mjera u skladu sa ovim zakonom.

1. Opšte mjere

Član 21

Opšte mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti sprovode se u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, odnosno nad objektima, prostorijama, uređajima, opremom i nad licima koja obavljaju javnu djelatnost u oblasti zdravstva, socijalnog zbrinjavanja, obrazovanja, poslovanja sa hranom, vodosnabdijevanja, ugostiteljstva, turizma, trgovine i usluga, unutrašnjeg i međunarodnog saobraćaja, sporta i rekreacije, njege i uljepšavanja lica i tijela kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojim se narušava integritet kože.

Član 22

Opšte mjere su:

- 1) zdravstveno obrazovanje stanovništva i određenih kategorija zaposlenih;
- 2) obezbjeđivanje adekvatnih sanitarno-tehničkih i higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim zatvorenim i otvorenim javnim mjestima.
- 3) mikrobiološka kontrola čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom: površine i opreme, uređaja, pribora, ruku zaposlenih lica, prevoznih sredstava;
- 4) obezbjeđivanje zdravstveno ispravne vode za piće putem objekata za javno snabdijevanje, vode za potrebe hemodijalize, za sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe i drugih voda od javno zdravstvenog interesa, kao i sanitarne zaštite izvorišta.
- 5) obezbjeđivanje zdravstveno bezbjedne hrane, predmeta koji dolaze u dodir sa hranom i predmeta opšte upotrebe, kao i sanitarno-higijenskih uslova za njihovu proizvodnju i promet;
- 6) uklanjanje ljudskih i životinjskih izlučevina, leševa, organa i tkiva, otpadnih voda i drugih otpadnih materija, na način i pod uslovima koji ne ugrožavaju zdravlje stanovništva, i
- 7) sprovođenje mjera preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, u naseljenim mjestima, zatvorenim i otvorenim javnim mjestima, u stambenim objektima, sredstvima javnog saobraćaja, objektima pod sanitarnim nadzorom i njihovoj neposrednoj okolini.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija sprovodi se radi održavanja higijene i smanjenja, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uklanjanja prisustva mikroorganizama, štetnih zglavkara i glodara u objektima iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Dezinfekcija kao opšta mjera podrazumijeva i svakodnevnu i stalnu dezinfekciju ruku, pribora, predmeta, opreme, radnih površina i sanitarnih prostorija u svim objektima u kojima se priprema, proizvodi, čuva ili poslužuje hrana i u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, a obavezni su da je sprovede korisnici površina, prostorija ili objekata iz stava 1 tačka 2 ovog člana, kao kontinuirani svakodnevni proces u održavanju higijene.

U skladu sa ovim zakonom i MZP, brod koji obavlja međunarodna putovanja, a bio je zagađen glodarima, mora da ima potvrdu o izvršenoj deratizaciji.

Brod koji obavlja međunarodna putovanja, a nije bio zagađen glodarima, mora da ima potvrdu o oslobađanju od deratizacije u skladu sa ovim zakonom i MZP, kojom dokazuje da je brod za određeno vrijeme, utvrđeno u potvrdi, oslobođen od vršenja deratizacije.

Potvrdu iz st. 5 i 6 ovog člana izdaje sanitarni inspektor na graničnom prelazu u skladu sa ovim zakonom i MZP a na osnovu pregleda broda kao i dokaza o sprovedenim mjerama deratizacije.

Za organizovanje, odnosno sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana odgovorni su organi lokalne uprave, organi državne uprave, zdravstvene ustanove, privredna društva, preduzetnici, druga pravna lica i građani, u skladu sa ovim i posebnim zakonima.

Mjere preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao opštu mjeru, sprovedu zdravstvene ustanove, druga pravna lica i preduzetnici ako ispunjavaju uslove u pogledu prostora, kadrova, opreme i sredstava.

Ministarstvo propisuje bliže uslove u pogledu prostora, kadrova, opreme i sredstava koje moraju da ispunjavaju subjekti iz stava 8 ovog člana i člana 24 stav 1 tačka 12 ovog zakona.

Ministarstvo utvrđuje koje zdravstvene ustanove, pravna lica i preduzetnici ispunjavaju uslove za vršenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Akt iz stava 10 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Zdravstvene ustanove, pravna lica i preduzetnici iz stava 10 ovog člana dužni su da o svakoj promjeni uslova za vršenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, propisanih ovim zakonom obavijeste Ministarstvo.

Bliže uslove za zdravstvenu ispravnost vode za potrebe hemodijalize, za rekreativne potrebe i druge vode od javno zdravstvenog interesa propisuje Ministarstvo zdravlja.

Ministarstvo propisuje učestalost kontrole i normative mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom.

Član 23

Lica koja na svojim radnim mjestima u proizvodnji ili prometu hranom dolaze u kontakt sa hranom i predmetima koji dolaze u neposredan kontakt sa hranom i vodom za piće i lica koja rade na pripremi i distribuciju hrane moraju da imaju osnovna znanja o sprječavanju zaraznih bolesti.

Lica koja obavljaju poslove u proizvodnji i prometu sredstava za održavanje lične higijene i fizička lica koja samostalno obavljaju djelatnost pružanja usluga njege ili uljepšavanja lica i tijela, kao i lica koja obavljaju poslove unošenja boja i stranih tijela u kožu i sluznice moraju imati osnovna znanja o sprječavanju zaraznih bolesti.

Troškovi sticanja osnovnog znanja iz st.1 i 2 ovog člana padaju na teret poslodavca.

Način i program sticanja osnovnog znanja lica iz st.1 i 2 ovog člana o sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti, ličnoj higijeni i ispunjavanju sanitarno-higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom propisuje Ministarstvo.

Član 24

Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti su:

- 1) imunoprofilaksa i hemioprofilaksa;
- 2) zdravstveni pregledi određenih kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem;
- 3) zdravstveni nadzor i karantin;
- 4) rano otkrivanje i epidemiološki nadzor;
- 5) epidemiološko ispitivanje;
- 6) laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i uzročnika epidemija zaraznih bolesti;
- 7) postavljanje dijagnoze zarazne bolesti;
- 8) prijavljivanje zarazne bolesti;
- 9) prevoz, izolacija i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti;
- 10) zdravstveno obrazovanje oboljelih, članova njihovih porodica i drugih lica koja su u riziku od obolijevanja od zaraznih bolesti;
- 11) informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva;
- 12) dezinfekcija, dezinskcija i deratizacija, po epidemiološkim indikacijama.

Mjere utvrđene u stavu 1 tač. 1 do 12 ovog člana organizuju i sprovode zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost, u skladu sa zakonom.

Član 25

Posebne mjere iz člana 24 ovog zakona određuju se i sprovode u skladu sa posebnim programima i stručno-metodološkim uputstvima.

Programne i stručno-metodološka uputstva iz stava 1 ovog člana na predlog Instituta donosi Ministarstvo.

Član 26

Sredstva za sprovođenje posebnih mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti utvrđenih u članu 24 stav 1 ovog zakona, izuzev za zdravstvene preglede određenih kategorija stanovništva sa savjetovanjem i za vakcinaciju lica u međunarodnom saobraćaju, obezbjeđuju se u skladu sa zakonima koji uređuju oblast zdravstvene zaštite i oblast zdravstvenog osiguranja.

1. Imunoprofilaksa i hemioprofilaksa

Član 27

Imunoprofilaksa se sprovodi vakcinama (u daljem tekstu: vakcinacija) i specifičnim imunoglobulinima.

Vakcinacija je obavezna protiv:

1) tuberkuloze, difterije, tetanusa, velikog kašlja, dječije paralize, malih boginja, epidemijskih zaušaka, rubela, virusnog hepatitisa "B" i hemofilusa influence tipa "B", za sva lica određenog uzrasta;

2) drugih zaraznih bolesti za koje postoji efektivna (djelotvorna) vakcina, koju nadležni organ državne uprave uvrsti u Program obaveznih imunizacija.

Za lica za koja postoje utvrđeni epidemiološki, odnosno klinički razlozi vakcinacija se sprovodi protiv sledećih bolesti: hepatitisa "B", tetanusa, bjesnila,

gripa, hemofilusa influence tipa "B", streptokokusa pneumonije, meningokokne bolesti, trbušnog tifusa, žute groznice, krpeljskog encefalitisa i hepatitisa "A" i drugih bolesti koju nadležni organ državne uprave uvrsti u Program imunizacija na predlog Instituta;

Zaštita specifičnim imunoglobulinima obavezna je po epidemiološkim indikacijama za lica koja su bila izložena uzročnicima tetanusa, bjesnila, hepatitisa "B" i druge zarazne bolesti, za koju postoje specifični imunoglobulini i koju Ministarstvo uvrsti u Program obaveznih imunizacija.

Za boravak djece u predškolskim i školskim ustanovama, kao i u ustanovama za smještaj djece bez roditeljskog staranja, neophodno je da su ispunjeni uslovi iz stava 2 tačka 1 ovog člana, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili stručni tim za kontraindikacije.

Član 28

Hemioprofilaksa se obavezno vrši, na propisan način, za sva lica koja su izložena infekciji od tuberkuloze, meningokoknog meningitisa, malarije, a po epidemiološkim indikacijama i kod lica koja su izložena drugim zaraznim bolestima.

Član 29

Vakcine i drugi imunobiološki preparati moraju se transportovati i čuvati do njihove upotrebe pod uslovima koje je utvrdio proizvođač, pridržavajući se principa "hladnog lanca" uz obezbjeđivanje dovoljnog broja indikatora temperaturnih uslova i ovjerenog zapisa o nadzoru temperature.

Član 30

Ministarstvo, na predlog Instituta, obrazuje stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju, koje čini jedanaest članova-doktora specijalista za oblast epidemiologije, pedijatrije, imunologije, neurologije, infektivnih bolesti, ginekologije, mikrobiologije i drugih specijalnosti od značaja za pitanja imunizacije.

Za pojedina pitanja imunizacije, pored članova iz stava 1 ovog člana, mogu se povremeno angažovati eksperti iz drugih grana medicine.

Zadatak tijela iz stava 1 ovog člana je da:

- 1) razmatra predlog godišnjeg Programa obaveznih imunizacija;
- 2) raspravlja o inicijativama stručnih asocijacija, udruženja građana i drugih tijela o mogućnosti eventualnog uvođenja novih vakcina u program obaveznih imunizacija;
- 3) razmatra i druga pitanja od uticaja na sprovođenje programa obaveznih imunizacija u Crnoj Gori (uticaj antivakcinalnih grupa i lobija, ozbiljne nuspojave koje se povezuju sa imunizacijom i dr.).

Ministarstvo, na predlog Instituta i na osnovu mišljenja tijela iz stava 1 ovog člana, propisuje bliže uslove u pogledu organizacije i načina sprovođenja imunoprofilakse i hemioprofilakse i donosi godišnji program obaveznih imunizacija.

Imunoprofilaksu i hemioprofilaksu sprovode zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici, u skladu sa zakonom.

2. Zdravstveni pregledi određenih kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem

Član 31

Obaveznom zdravstvenom pregledu, u skladu sa ovim zakonom podliježu:

- 1) zaposleni na poslovima javnog snabdijevanja stanovništva vodom za piće, proizvodnje, prometa i usluživanja hrane, izuzev lica zaposlenih u proizvodnji žestokih alkoholnih pića, vina, sirćeta i sirćetne kisjeline, kao i lica zaposlenih u objektima za promet hrane u kojima se vrši promet isključivo originalno zapakovanom hranom;
- 2) zaposleni na poslovima ishrane, njege i održavanja higijene u predškolskim ustanovama, ustanovama za kolektivni smještaj djece i omladine i ustanovama socijalne zaštite za smještaj određenih kategorija lica;
- 3) zaposleni u zdravstvenim ustanovama koji pružaju usluge zdravstvene zaštite na odjeljenjima sa povećanim rizikom od zaraznih bolesti, i to: na poslovima dijagnostike, liječenja, njege, ishrane bolesnika i poslovima održavanja higijene;
- 4) zaposleni na poslovima proizvodnje, prometa i izdavanja lijekova i medicinskih sredstava, odnosno koji na drugi način dolaze u neposredan kontakt sa lijekovima i medicinskim sredstvima;
- 5) zaposleni na poslovima pružanja usluge higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, poslovima pružanja nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože, kao i zaposleni na poslovima proizvodnje kozmetičkih sredstava;
- 6) lica koja u toku školovanja obavljaju obaveznu praksu na poslovima utvrđenim u stavu 1. tač. od 1 do 5 ovog člana.

Na poslovima utvrđenim u stavu 1 tač. od 1 do 5 ovog člana, ne mogu se zapošljavati, odnosno ne mogu obavljati djelatnost ili obaveznu praksu lica koja nijesu podvrgnuta obaveznom zdravstvenom pregledu u skladu sa ovim zakonom.

Na poslovima utvrđenim u stavu 1 tač. od 1 do 5 ovog člana, ne mogu se zapošljavati, odnosno ne mogu obavljati djelatnost ili obaveznu praksu lica oboljela od određenih zaraznih bolesti, kao ni lica koja su nosioci određenih mikroorganizama i parazita.

Mjeru obaveznih zdravstvenih pregleda kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem organizuju i sprovode Institut i dom zdravlja koji organizovanu epidemiološku službu.

Zdravstvene ustanove, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost iz stava 1. tač. od 1 do 6 ovog člana, dužni su da obezbijede vršenje obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija svojih zaposlenih u rokovima i na način propisan zakonom i snose troškove tih pregleda, kao i da u poslovnim prostorijama objekta u kojima se obavlja djelatnost čuvaju sanitarne knjižice, kao dokaz o obavljenom zdravstvenom pregledu.

Član 32

Obaveznom zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti podležu:

- 1) davaoci krvi, ćelija, tkiva, organa ili delova organa koji se presađuju;
- 2) trudnice;
- 3) lica na liječenju hemodijalizom;
- 4) lica koja su bila akcidentalno izložena dokazano infektivnom ili potencijalno infektivnom materijalu;

- 5) odojčad ili djeca koja su tokom trudnoće, rađanja ili po rođenju bila izložena HIV infekciji ili virusnoj hepatitis C infekciji, kao i odojčad ili djeca sa sumnjom na kongenitalni sifilis;
- 6) novorođenčad/odojčad rođena od majki sa sumnjom na infekciju virusom rubele ili potvrđenom infekcijom virusom rubele u trudnoći, odnosno ona sa sumnjom na kongenitalni rubela sindrom;
- 7) lica na izdržavanju kazne zatvora;
- 8) lica smještena u socijalne ustanove u kojima se obavlja i zdravstvena delatnost, kao i lica smještena u đačke i studentske domove;
- 9) lica koja traže azil;
- 10) lica koja su na programima inseminacije ili vantjelesne oplodnje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju asistiranje reproduktivne tehnologije;
- 11) zdravstveni radnici koji su eksponirani HBV virusu na HBsAg ili antiHBs u zavisnosti od toga da li su vakcinisani protiv hepatitisa B.
- 12) lica koja izlučuju uzročnike trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigelozna, jersinioza i kampilobakterioza;

Preporučenom zdravstvenom pregledu, radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti podliježu:

- 1) trudnice;
- 2) žrtve seksualnog napada ili zlostavljanja;
- 3) lica sa dijagnostikovanom aktivnom tuberkulozom;
- 4) lica sa klinički manifestnim znacima ili simptomima koji ukazuju na oslabljen imunološki sistem;
- 5) lica koja su bila potencijalno, nenasilno izložena infekciji koja se prenosi parenteralnim ili seksualnim putem.

Obavezni ili preporučeni zdravstveni pregledi radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti mogu biti propisani i za druge kategorije stanovništva prema epidemiološkim indikacijama i u skladu sa preporukama SZO i drugih međunarodnih organizacija.

Mjeru obaveznog i preporučenog zdravstvenog pregleda za određene kategorije stanovništva iz stava 1 ovog člana, organizuju i sprovode nadležne zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo, na predlog Instituta određuje zarazne bolesti i nosilaštvo određenih mikroorganizama i specifičnih antitijela, propisuje vrste obaveznih i preporučenih zdravstvenih pregleda kojima podliježu lica iz čl. 30 i 31 ovog zakona, kao i uslove, rokove i način sprovođenja tih pregleda i izvještavanja.

3. Zdravstveni nadzor i karantin

Član 33

Lica koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere, kuge, žute groznice, virusnih hemoragičnih groznica (osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom), velikih boginja, SARS-a, MERS-coV i malarije stavljaju se pod zdravstveni nadzor i obavezni su da se javljaju Institutu, odnosno nadležnoj epidemiološkoj službi, prema mjestu boravka, radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja.

Ministarstvo, na predlog Instituta, može odrediti mjeru zdravstvenog nadzora i za lica koja dolaze iz zemalja u kojima postoje i druge zarazne bolesti, ukoliko neka od tih zaraznih bolesti može da ugrozi zdravlje stanovništva Crne Gore.

Zdravstveni nadzor može se odrediti, na predlog Instituta i za lica koja dolaze iz zemalja u kojima se organizuju skupovi koji su od strane SZO procijenjeni kao skupovi visokog epidemiološkog rizika.

Licima koja se, u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, stavljaju pod zdravstveni nadzor, na graničnom prelazu, odnosno na mjestu ulaska u zemlju, uručuje se akt o stavljanju pod zdravstveni nadzor.

Primjerak akta iz stava 4 ovog člana dostavlja se domu zdravlja nadležnom prema mjestu boravka lica kome je određena mjera stavljanja pod zdravstveni nadzor, u roku od 24 sata.

Dom zdravlja je dužan da Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora obavijesti o licima koja ne postupaju u skladu sa uručenim aktom, odnosno ne javljaju se toj zdravstvenoj ustanovi radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja.

Bliže uslove u pogledu načina organizovanja i sprovođenja zdravstvenog nadzora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 34

Karantina se sprovodi prema licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim ili sa licima za koja postoji sumnja da su oboljela od karantinskih bolesti.

Mjera karantina sprovodi se i u slučaju pojave druge zarazne bolesti za koju Ministarstvo u saradnji sa Komisijom i Institutom, utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Crne Gore. Specijalista epidemiologije nadležne epidemiološke službe/Instituta određuje koja lica podliježu obavezni boravku u karantinu.

Licima kojima se određuje mjera karantina, uručuje se rješenje sanitarnog inspektora.

Dužina trajanja mjere utvrđene u stavu 1 ovog člana određuje se u vremenu trajanja maksimalne inkubacije određene zarazne bolesti.

Lica kojima se određuje mjera karantina moraju se pridržavati mjera naloženih rješenjem, pod prijetnjom prinudnog stavljanja u karantin.

Zaposlenim licima kojima se određuje mjera karantina, za vrijeme provedeno u karantinu pripada odgovarajuća naknada, u skladu sa zakonom.

Organizovanje i sprovođenje mjere karantina iz st.1 i 2 ovog člana, na predlog Instituta naređuje Ministarstvo.

Član 35

Mjera karantina sprovodi se u objektima koji ispunjavaju uslove za sprovođenje te mjere.

Objekte iz stava 1 ovog člana određuje Vlada, na predlog Ministarstva koje propisuje bliže uslove za organizovanje i sprovođenje karantina.

Privredna društva, preduzetnici i druga pravna lica, čiji su objekti određeni za potrebe karantina iz stava 2 ovog člana, dužni su da privremeno ustupe svoj objekat na korišćenje radi sprječavanja i suzbijanja zarazne bolesti, odnosno epidemije te zarazne bolesti na osnovu akta Vlade i na zahtjev Ministarstva.

Za korišćenje objekta iz stava 3 ovog člana vlasniku objekta pripada novčana naknada u visini stvarnih troškova, koja se obezbjeđuje iz budžeta Crne Gore.

Postupak za naknadu iz stava 4 ovog člana pokreće vlasnik objekta, zahtjevom.

Zahtjev i potrebna dokumentacija podnose se Ministarstvu u roku od 30 dana od dana prestanka korišćenja objekta za potrebe karantina.

O pravu vlasnika na novčanu naknadu odlučuje Ministarstvo, na predlog Komisije. Komisiju iz stava 7 ovog člana obrazuje Ministarstvo.

Član 36

Zdravstveni nadzor nad licima koja su u karantinu vrši teritorijalno nadležna zdravstvena ustanova koja ima organizovanu epidemiološku službu odnosno Institut, kao i medicinski tim koji boravi u karantinu, a obezbjeđenje obavlja organ uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Naknada za rad osoblju u karantinu određuje se u skladu sa zakonom.

Bliže uslove i način sprovođenja mjera karantina, dužinu trajanja, kao i uslove koje moraju ispunjavati objekti za tu namjenu propisuje Ministarstvo.

4. Rano otkrivanje i epidemiološki nadzor

Član 37

Rano otkrivanje izvora, rezervoara infekcija i puteva prenošenja zaraznih bolesti sprovodi se epidemiološkim ispitivanjem slučajeva zaraznih bolesti, u skladu sa definicijama slučaja i stručno-metodološkom uputstvima, i aktivnim pronalaženjem tipičnih i atipičnih slučajeva zaraznih bolesti i lica pod rizikom, kao i laboratorijskim ispitivanjima uzoraka kliničkog materijala, vode, hrane, vektora i drugih uzoraka iz životne sredine, u cilju sprječavanja prenošenja bolesti na osjetljiva lica i suzbijanje zarazne bolesti.

5. Epidemiološko ispitivanje

Član 38

Epidemiološko ispitivanje sprovodi se u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti, kao i radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja epidemija zaraznih bolesti.

Podaci dobijeni epidemiološkim ispitivanjem upisuju se u epidemiološku anketu.

Epidemiološko ispitivanje iz stava 1 ovog člana sprovodi nadležna epidemiološka služba u domu zdravlja za teritoriju/e koje pokriva i obavezno se sprovodi kod:

- 1) pojave epidemije zaraznih bolesti;
- 2) sumnje da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, akutne flacidne paralize, difterije, velikih boginja, malih boginja, SARS-a, botulizma, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, velikog kašlja, ptičijeg gripa i drugih bolesti iz člana 5 stav 2 ovog zakona;
- 3) pojave zaraznih bolesti iz stava 3 tačka 2 ovog člana i ostalih zaraznih bolesti sa liste obaveznog prijavljivanja po procjeni spec epidemiologa;
- 4) pojave zarazne bolesti nepoznate etiologije koja može da ugrozi zdravlje stanovništva Crne Gore.

Lice koje daje podatke u postupku epidemiološkog ispitivanja dužno je da govori istinu i da daje tačne i potpune podatke od značaja za otkrivanje rezervoara, izvora i načina prenošenja zarazne bolesti, kao i da se, po epidemiološkim indikacijama podvrgne određenim medicinskim ispitivanjima.

6. Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i uzročnika epidemija zaraznih bolesti

Član 39

Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti, tipizacije uzročnika ili specifičnog odgovora organizma na prisustvo uzročnika zaraznih bolesti, (u daljem tekstu: laboratorijsko ispitivanje) vrši se u svim slučajevima pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, u kojima je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze, kao i u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti.

Laboratorijsko ispitivanje rezistencije uzročnika na antimikrobne agense, prema kliničkim i epidemiološkim indikacijama, obavlja se u skladu sa zakonom.

Laboratorijsko ispitivanje iz st. 1 i 2 ovog člana vrše zdravstvene ustanove koje ispunjavaju propisane uslove za vršenje laboratorijskih ispitivanja iz oblasti mikrobiologije, u skladu sa zakonom.

Bliže uslove koje treba da ispunjavaju zdravstvene ustanove koje vrše laboratorijsko ispitivanje propisuje Ministarstvo zdravlja.

Provjeru laboratorijskih nalaza laboratorija iz stava 3 ovog člana, potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih bolesti, učešće u nadzoru nad zaraznim bolestima i nad infekcijama povezanim sa zdravstvenom zaštitom, praćenju antimikrobne rezistencije i u međunarodnim mrežama nadzora vrše referentne mikrobiološke laboratorije u skladu sa zakonom.

Ministarstvo propisuje bliže, osnovne funkcije referentne laboratorije, u skladu sa međunarodnim standardima, potreban stručni kadar, opremu i odgovarajuća sredstva za rad referentne mikrobiološke laboratorije.

Internu provjeru kvaliteta rada laboratorija iz stava 3 i 4 vrši zdravstvena ustanova, a eksternu stručnu provjeru rada laboratorija iz stava 3 i 4 ovog člana, u oblasti dijagnostičkih, odnosno laboratorijskih metoda za identifikaciju uzročnika sprovode relevantne državne i međunarodne institucije, u skladu sa zakonom.

Referentne i akreditovane laboratorije moraju biti uključene u sistem eksterne kontrole kvaliteta na godišnjem nivou u saradnji sa međunarodnim institucijama i organizacijama specijalizovanim za međulaboratorijska ispitivanja i obezbjeđivanje kvaliteta.

Laboratorijsko ispitivanje u cilju identifikacije i tipizacije uzročnika zarazne bolesti od javno-zdravstvenog interesa, za koja ne postoje uslovi za laboratorijsku dijagnostiku u laboratorijama i referentnim laboratorijama iz st. 3 i 4 ovog člana, vrši se u odgovarajućim laboratorijama van Crne Gore u skladu sa odredbama Međunarodnog zdravstvenog pravilnika.

Ukoliko se laboratorijskim ispitivanjem dokažu uzročnici trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza, hepatitisa B, hepatitisa C, HIV-a, malarije, kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, epidemijskih zaušaka, SARS-a, MERS-CoV, meningitisa uzrokovanog sa Hib, pneumokokom i meningokokom, velikog kašlja, virusnog hepatitisa A, botulizma ili ptičijeg gripa zdravstvene ustanove koje su izvršile laboratorijsko ispitivanje dužne su da izvještaje laboratorijskog ispitivanja dostave odmah zdravstvenoj ustanovi po čijem zahtjevu je vršeno laboratorijsko ispitivanje, Institutu i domovima zdravlja koji imaju organizovanu epidemiološku službu i po epidemiološkim indikacijama organu uprave nadležnom za poslove inspekcijaskog nadzora.

Ministarstvo propisuje bliže uslove u pogledu načina vođenja podataka o laboratorijskim ispitivanjima, načina obavještanja i rokova za davanje obavještenja o dobijenim rezultatima.

7. Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti

Član 40

Postavljanje dijagnoze zarazne bolesti sprovodi se u skladu sa kliničkim, laboratorijskim i epidemiološkim kriterijumima prema ustanovljenoj definiciji slučaja.

8. Prijavljivanje zarazne bolesti

Član 41

Obaveznom prijavljivanju, u cilju epidemiološkog nadzora, u skladu sa ovim zakonom, podliježu:

- 1) svako oboljenje, odnosno smrt od zarazne bolesti iz Liste zaraznih bolesti iz člana 5 stav 1;
- 2) laboratorijski utvrđen uzročnik zarazne bolesti;
- 3) smrt od zarazne bolesti koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti iz člana 5 stav 1;
- 4) sumnja da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, SARS-a, MERS-CoV, velikog kašlja, botulizma, ptičijeg gripa i drugih bolesti u skladu sa članom 5 stav 2;
- 5) epidemija zarazne bolesti poznatog ili nepoznatog uzročnika;
- 6) bolnička infekcija;
- 7) izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinoza, kampilobakterioza, kao i nošenje antigena virusnog hepatitisa "B", antitijela na virusni hepatitis "C" i HIV-a i nosilaštvo parazita - uzročnika malarije;
- 8) svaki ugriz, odnosno kontakt sa bijesnom ili na bjesnilo sumnjivom životinjom;
- 9) akutna flakcidna paraliza;
- 10) sumnja na upotrebu biološkog agensa ili epidemija izazvana nepoznatim uzročnikom;
- 11) nuspojava nastala nakon vakcinacije;
- 12) antimikrobna rezistencija.

Prijavljivanje iz stava 1 ovog člana vrše zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost.

Epidemiološki nadzor iz stava 1 ovog člana vrše domovi zdravlja koji imaju organizovanu epidemiološku službu i Institut.

Bliže uslove u pogledu načina prijavljivanja zaraznih bolesti, bolničkih infekcija, stanja i smrti oboljelih od ovih bolesti, kao i vršenje epidemiološkog nadzora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

9. Prevoz, izolacija i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti

Član 42

Lice oboljelo od zarazne bolesti prevozi se pod uslovima i na način kojim se sprječava širenje zaraznih bolesti.

Lice koje je oboljelo ili za koje postoji sumnja da je oboljelo od kolere, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragičnih groznica (izuzev hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, MERS-CoV, kao i lica za koja postoji sumnja da su oboljela od kolere, kuge, velikih boginja, virusnih hemoragičnih groznica, poliomijelitisa, SARS-a, MERS-CoV i druge zarazne bolesti nepoznate etiologije, prevoze se posebnim sanitetskim vozilom.

Doktor medicine koji kod određenog lica utvrdi oboljenje od zarazne bolesti ili postavi sumnju na zaraznu bolest utvrđenu u stavu 2 ovog člana dužan je da to lice odmah sanitetskim vozilom uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti.

Član 43

Lice koje je oboljelo, ili za koje se sumnja da je oboljelo od zarazne bolesti mora se liječiti u svakom slučaju kada bi neliječenje ugrozilo zdravlje drugih ljudi ili prouzrokovalo širenje zarazne bolesti.

Za lice koje boluje ili se sumnja da boluje od karantinske bolesti obavezna je striktna izolacija i liječenje u zdravstvenim ustanovama, koje ispunjavaju uslove u pogledu kadrova, prostora i medicinsko-tehničke opreme za bolničko liječenje lica oboljelih od karantinskih bolesti.

Mjera striktno izolacije iz stava 2 ovog člana primjenjuje se i traje dok postoji opasnost od širenja te zarazne bolesti.

Osim lica utvrđenih u stavu 2 ovog člana, u zdravstvenim ustanovama za bolničko liječenje lica oboljelih od karantinskih bolesti izoluju se i liječe lica za koja postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti nepoznate etiologije koja ima visoku stopu smrtnosti i koja se prenosi vazduhom i kontaktom.

Mjera striktno izolacije iz stava 2 ovog člana, sprovodi se i traje do postavljanja dijagnoze koja ne zahtijeva striktnu izolaciju.

Lica oboljela od kolere, žute groznice, trbušnog tifusa, antraksa (osim kožnog oblika), tetanusa, difterije, meningokokne bolesti, bakterijskih meningitisa, dječije paralize, SARS-a, MERS-CoV, bjesnila, krpeljskog meningoencefalitisa, virusne hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, bruceloze, tularemije, leptospiroze, malarije, lajšmanijaze (izuzev kožnog oblika), bolesti HIV-a liječe se u zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uslove u pogledu kadrova, prostora i medicinsko-tehničke opreme za bolničko liječenje lica oboljelih od zaraznih bolesti.

Lica oboljela od plućne forme tuberkuloze liječe se u zdravstvenim ustanovama za bolničko liječenje lica oboljelih od plućne tuberkuloze, dok traje opasnost od širenja te zarazne bolesti.

Lica oboljela od zarazne bolesti koja nije navedena u stavu. 6. i 7. ovog člana liječe se prema kliničkim indikacijama i u drugim zdravstvenim ustanovama ili u stanu bolesnika, ako postoje odgovarajući uslovi i nema opasnosti od širenja zaraznih bolesti.

Doktor medicine koji utvrdi oboljenje od zarazne bolesti utvrđene u st. 6 i ovog člana ili postavi sumnju na oboljenje od zarazne bolesti utvrđene u stavu 4 ovog člana dužan je da oboljelo lice odmah uputi u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstvo propisuje bliže uslove u pogledu kadrova, prostora, medicinsko-tehničke i zaštitne opreme za zdravstvene ustanove u kojima se sprovodi bolničko liječenje lica oboljelih od karantinskih i drugih zaraznih bolesti.

Član 44

U slučaju pojave epidemije zarazne bolesti širih razmjera, lica oboljela od te bolesti mogu se liječiti u svim objektima u kojima se mogu obezbijediti uslovi za liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zaraznih bolesti.

Objekte iz stava 1 ovog člana određuje Ministarstvo.

Član 45

Zdravstvena ustanova u kojoj je izolovan ili primljen na liječenje stranac, koji je obolio od bolesti iz člana 43 st. 6 i 7 ovog zakona i u slučaju pojave zarazne bolesti širih razmjera, dužna je da o tome odmah obavijesti nadležnu epidemiološku službu, Institut, Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove.

Član 46

Zdravstvene ustanove koje u okviru svoje djelatnosti za određeno područje sprovode epidemiološki nadzor nad zaraznim bolestima i liječe oboljele od zaraznih bolesti dužne su da obezbijede rezerve lijekova i medicinskih sredstava, za slučaj pojave obolijevanja širih razmjera.

10. Zdravstveno obrazovanje oboljelih, članova njihovih porodica i drugih lica koja su u riziku od obolijevanja od zaraznih bolesti

Član 47

Zdravstveno obrazovanje oboljelih od zarazne bolesti, članova porodice oboljelog i svih drugih koji su u riziku od obolijevanja od te zarazne bolesti sprovode zdravstvene ustanove u kojima se neposredno liječe oboljeli od zaraznih bolesti i domovi zdravlja u kojima je organizovana epidemiološka služba.

11. Informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva

Član 48

Domovi zdravlja koji imaju organizovanu epidemiološku zaštitu odnosno Institut dužni su da informišu zdravstvene radnike i stanovništvo o razlozima i načinu sprovođenja posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti, a posebno u slučajevima kada je potrebna saradnja zdravstvenih radnika i stanovništva u sprovođenju posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti.

Zdravstveni radnici ili pravna lica koje obavljaju zdravstvenu djelatnost mogu informisati ostale zdravstvene radnike i stanovništvo isključivo u dijelu mjera koje sami sprovode.

Na predlog Instituta u slučajevima iz stava 1 ovog člana Ministarstvo će informisati zdravstvene radnike i stanovništvo o sprovođenju posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti.

12. Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija po epidemiološkim indikacijama

Član 49

Obavezna je dezinfekcija izlučevina, ličnih i drugih predmeta, kao i stambenih i drugih objekata, prostorija i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice oboljelo od zarazne bolesti, kada nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da postoji opasnost po zdravlje stanovništva i opasnost od širenja te zarazne bolesti.

Član 50

Obavezno je sprovođenje dezinsekcije lica, odjeće, ličnih predmeta, stambenih, poslovnih i drugih objekata, kao i prevoznih sredstava u kojima je boravilo lice oboljelo od kuge ili za koje se sumnja da je oboljelo od zarazne bolesti koju prenose zglavkari, a za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva i širenje te zaraze.

U slučaju pojave autohtone malarije, obavezna je dezinsekcija stambenih i drugih objekata, prevoznih sredstava, naselja i njihove okoline na ugroženom, odnosno zaraženom području.

Član 51

Obavezna je deratizacija domaćinstava, naselja i njihove okoline, luka i pristaništa, aerodroma, brodova i drugih sredstava javnog saobraćaja, skladišta i drugih javnih prostorija, u slučaju pojave zarazne bolesti gdje su prenosioci uzročnika glodari, a za koju nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

Član 52

Svako pravno i fizičko lice dužno je da omogući nesmetano vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u slučajevima utvrđenim zakonom.

3. VANREDNE MJERE ZA ZAŠTITU STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI I NAČIN NJIHOVOG SPROVOĐENJA

1. Sprovođenje mjera u vanrednim situacijama

Član 53

U slučaju vanrednih situacija (elementarne nesreće i katastrofe, pojave epidemije zarazne bolesti, pojave nove ili nedovoljno poznate zarazne bolesti i u slučaju sumnje na upotrebu biološkog agensa i drugo) koji mogu da ugroze zdravlje i život ljudi i u kojima postoji opasnost za masovno prenošenje zaraznih bolesti sprovode se sljedeće mjere:

- 1) brza epidemiološka procjena u cilju hitnog preduzimanja neposrednih mjera zaštite stanovništva;
- 2) organizovanje, planiranje i obezbjeđivanje sprovođenja mjera spriječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti;
- 3) epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, uvođenjem sistema ranog upozoravanja dok postoje razlozi navedeni u stavu 2 ovog člana;
- 4) prevoz, izolacija i karantin ako postoji indikacija;
- 5) aktiviranje sistema komunikacije u vanrednom stanju;

6)obavezno učešće zdravstvenih ustanova, pravnih lica, preduzetnika i građana u suzbijanju rizika za javno zdravlje i korišćenje određenih objekata, opreme i prevoznih sredstava radi sprječavanja i suzbijanja prenošenja zaraznih bolesti, na osnovu naredbe Ministarstva.

Epidemiološki nadzor sprovodi se dok postoje razlozi navedeni u stavu 1 ovog člana.

Epidemiološki nadzor u vanrednoj situaciji, u stavu 1 ovog člana, organizuju i sprovode zdravstvene ustanove koje u svom sastavu imaju epidemiološku službu i Institut u saradnji sa Ministarstvom.

Za učešće u sprovođenju mjera iz stava 1 tačka 6 ovog člana, zdravstvenim ustanovama, pravnim licima, preduzetnicima i građanima pripada odgovarajuća naknada.

Sve navedene mjere moraju se obavljati u skladu sa posebnim zakonom kojim su uređuju vanredne situacije i ovim zakonom.

Član 54

Ministarstvo na predlog Instituta može narediti:

- 1) zabranu okupljanja na javnim mjestima;
- 2) ograničenje kretanja stanovništva u području zahvaćenom vanrednom situacijom;
- 3) zabranu ili ograničenje putovanja;
- 4) zabranu ili ograničenje prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda;
- 5) vanrednu vakcinaciju.

Mjere iz stava 1 ovog člana traju do prestanka opasnosti.

2. Sprječavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju i njihovog prenošenja u druge zemlje

Član 55

Radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprječavanja njihovog prenošenja u druge zemlje, Ministarstvo na predlog Instituta može narediti mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti:

- 1) zabranu putovanja u zemlju u kojoj vlada epidemija zarazne bolesti;
- 2) utvrdi uslove putovanja za lica koja putuju u zaražena područja, u ili dolaze iz takvih područja;
- 3) zabrani odnosno ograniči kretanja stanovništva u području zahvaćenom određenom zaraznom bolešću, odnosno epidemijom te zarazne bolesti;
- 4) zabrani okupljanje stanovništva u zatvorenim i na otvorenim javnim mjestima;
- 5) ograniči ili zabrani promet pojedinih vrsta robe i proizvoda;
- 6) vrši zdravstveni nadzor nad saobraćajnim sredstvima u međunarodnom saobraćaju i nad putnicima i njihovim stvarima na granici;
- 7) na predlog Instituta sprovođenje vanredne vakcinacije;
- 8) i druge mjere po epidemiološkim indikacijama.

Mjere iz stava 1 ovog člana traju najduže dok postoji opasnost od unošenja zarazne bolesti u zemlju, odnosno od širenja zarazne bolesti zbog kojih su mjere uvedene.

Akt iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

4. DRUGE MJERE ZA ZAŠTITU STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

1. Prevencija i suzbijanje bolničkih infekcija u ustanovama u kojima se pruža zdravstvena djelatnost

Član 56

Zdravstvene ustanove, socijalne ustanove u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost i druga pravna lica koja mogu obavljati i zdravstvenu djelatnost dužne su da obezbijede higijensko-tehničke uslove i sprovode stručne, organizacione i druge propisane mjere radi sprječavanja pojave, kao i radi ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija unutar zdravstvene ustanove.

U cilju sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana, zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost dužni su da donesu program za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija.

Program iz stava 2 ovog člana mora da sadrži, najmanje:

- 1) razrađen metod epidemiološkog praćenja bolničkih infekcija;
- 2) procedure izvođenja svih dijagnostičkih, terapijskih, njegovateljskih i ostalih postupaka koji se sprovode u zdravstvenoj ustanovi;
- 3) procedure sterilizacije, dezinfekcije, čišćenja i ukljanjanja medicinskog i drugog otpada;
- 4) procedure postupaka sa bolesnicima, zdravstvenim radnicima i saradnicima oboljelim od zaraznih bolesti ili nosiocima uzročnika zaraznih bolesti;
- 5) pravila i smjernice za zaštitu zaposlenih od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija.

Bolnice i druge vrste stacionarnih zdravstvenih ustanova dužne su da obrazuju tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija na svakih 200 postelja, u čijem sastavu su i doktor specijalista epidemiologije posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija i jedan sanitarni tehničar sa završenom višom ili visokom školom posebno edukovan za poslove nadzora, prevencije i suzbijanje bolničkih infekcija.

Zdravstvene ustanove iz stava 1 ovog člana koje raspolažu sa manje od 200 postelja dužne su da obrazuju jedan tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija.

Zdravstvene ustanove i drugi subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da formiraju komisiju za prevenciju bolničkih infekcija.

Komisija vrši analizu stanja bolničkih infekcija i sanitarno - higijenskih uslova i predlaže odgovarajuće mjere za njihovo sprečavanje i suzbijanje.

Način i postupak sprovođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija, kao i način obrazovanja i rada komisije iz stava 6 ovog člana propisuje ministarstvo.

Član 57

Ministarstvo formira Nacionalnu komisiju za kontrolu bolničkih infekcija koju čine specijalista epidemiologije, mikrobiologije, infektivnih bolesti, higijene, klinički farmakolog, anesteziolog i drugih specijalnosti od značaja za prevenciju bolničkih infekcija, kao i predstavnik Ministarstva.

Za pojedina pitanja bolničkih infekcija, pored članova iz stava 1 ovog člana, mogu se povremeno angažovati i drugi eksperti.

Zadatak komisije iz stava 1 ovog člana je da:

- 1) periodično revidira prihvaćene preporuke za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija na osnovu najnovijih stručnih i naučnih dokaza iz prakse;
  - 2) prati rad i izvještavanje komisija za bolničke infekcije;
  - 3) pruža stručnu i savjetodavu pomoć komisijama za bolničke infekcije u zdravstvenim ustanovama;
  - 4) razmatra programe za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija, njihovo sprovođenje i realizaciju;
  - 5) predlaže način i oblik osposobljavanja i kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika za kontrolu bolničkih infekcija;
  - 6) saziva sastanke svih predsjednika bolničkih komisija i članova tima za kontrolu bolničkih infekcija;
  - 7) analizira stanja i podnošenje izvještaja o kretanju bolničkih infekcija u zdravstvenim ustanovama i sprovedenim mjerama
  - 8) dostavlja Ministarstvu godišnji izvještaj o svom radu, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;
  - 9) razmatra i druga pitanja od uticaja na sprovođenje mjera sprječavanja i suzbijanja bolničkih infekcija.
- Nacionalna komisija za kontrolu bolničkih infekcija donosi poslovnik o svom radu.

Član 58

U cilju praćenja rezistencije bakterija na antibiotike u Crnoj Gori, praćenja potrošnje antibiotika na području medicine i veterine, Ministarstvo formira Nacionalnu interdisciplinarnu komisiju za kontrolu rezistencije na antibiotike (NIKRA), koju čine, doktor specijalista za oblast mikrobiologije, epidemiologije, infektivnih bolesti, kliničke farmakologije, farmakologije, pedijatrije, anesteziologije, interne medicine, doktor veterine i drugih specijalnosti od značaja za pitanja antimikrobne rezistencije.

Zadatak komisije iz stava 1 ovog člana je da:

- 1) prati rezistenciju bakterija na antibiotike u Crnoj Gori:
    - na području medicine,
    - na području veterine.
  - 2) prati potrošnju antibiotika u Crnoj Gori:
    - na području medicine,
    - na području veterine.
  - 3) predlaže način i oblik osposobljavanja i kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika o racionalnom propisivanju antibiotika;
  - 4) prati širenje rezistentnih sojeva u bolničkim uslovima;
  - 5) dostavlja Ministarstvu godišnji izvještaj o svom radu, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;
  - 6) razmatra i druga pitanja vezana za antimikrobnu rezistenciju.
- Komisija iz stava 1 ovog člana donosi poslovnik o svom radu.

2. Higijensko postupanje prilikom pružanja usluga higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava integritet kože

Član 59

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost pružanja usluga higijenske njege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija kojima se narušava

integritet kože (u daljem tekstu: higijenske usluge), dužni su da svoje usluge pružaju pod uslovima i na način kojim se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Bliže uslove u pogledu kadrova, prostorija, uređaja i opreme koje moraju ispunjavati pravna lica i preduzetnici koji obavljaju djelatnost pružanja higijenskih usluga, kao i način postupanja kojim se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti prilikom pružanja tih usluga propisuje Ministarstvo.

Ministarstvo utvrđuje koja pravna lica, preduzetnici i fizička lica ispunjavaju propisane uslove.

3. Postupanje sa posmrtnim ostacima umrlih lica (preuzeli iz Srpsog zakona , Višnja je mišljenja da je bolje)

Član 60

Posmrtni ostaci umrlih lica prenose se, odnosno iskopavaju i prenose, na način i pod uslovima kojima se sprječava pojava i prenošenje zaraznih bolesti.

Prenos posmrtnih ostataka umrlih lica koja su umrla od zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti iz člana 5 obavlja se pod uslovima i na način predviđen ovim zakonom.

Član 61

Prenos i prevoz umrlih lica od zaraznih bolesti, obavlja se na području Crne Gore na osnovu rješenja a iz Crne Gore u inostranstvo, na osnovu sprovednice i rešenja, koje izdaje Organ uprave nadležan za poslove inspekcijiskog nadzora.

Član 62

Umrlo lice se prenosi iz inostranstva u Crnu Goru na osnovu sprovednice koju izdaje nadležno diplomatsko, odnosno konzularno predstavništvo Crne Gore u državi iz koje se umrlo lice iznosi.

Član 63

Iskopavanje i prenos umrlog lica iz jednog grobnog mesta radi sahrane u drugo grobno mesto, na istom groblju, ili u istom naseljenom mestu, obavlja se na osnovu rješenja koje izdaje Organa uprave nadležan za poslove inspekcijiskog nadzora.

Iskopavanje i prenos umrlog lica iz jednog mesta radi sahrane u drugo mesto na teritoriji Crne Gore ili iz Crne Gore u inostranstvo, obavlja se na osnovu sprovednice koju izdaje Organ uprave nadležan za poslove inspekcijiskog nadzora.

Član 64

Prenos urne umrlog lica obavlja se sa sprovednicom.

Član 65

Organ uprave nadležan za poslove inspekcijiskog nadzora izdaje sprovednicu i rešenje na osnovu javne isprave kojom se dokazuje identitet umrlog lica i potvrde o uzroku smrti.

Član 66

Način i bliže uslove pod kojima se vrše prevoz i sahrana lica umrlog od zarazne bolesti iz Liste zaraznih bolesti, kao i iskopavanje, prevoz i sahrana iz jednog u drugo grobno mjesto u Crnoj Gori, prevoz u inostranstvo ili prevoz iz inostranstva, kao i tranzit preko teritorije Crne Gore, obrazac, sadržinu i način izdavanja odobrenja i sprovednice propisuje Ministarstvo.

V. NADZOR

Član 67

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspeksijskog nadzora iz stava 1 ovog člana vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora preko sanitarnog inspektora.

Član 68

Nadležni inspektor dužan je da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) licima koja dolaze iz zemalja u kojima ima kolere, kuge, žute groznice, malarije i virusnih hemoragičnih groznica (osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom) naloži stavljanje pod zdravstveni nadzor na graničnom prelazu, odnosno na mjestu ulaska u zemlju;
- 2) zabrani prelazak granice u oba pravca, kada se određena bolest javila ili raširila u graničnom području Crne Gore ili u području susjedne zemlje,
- 3) nalaže propisani zdravstveni pregled zaposlenih, drugih lica i kliconoša, kao i pregled proizvoda, uređaja i opreme, uzimanje potrebnog materijala za laboratorijska ispitivanja radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti;
- 4) nalaže zdravstveni pregled lica i biološkog materijala radi utvrđivanja zaraznih bolesti, odnosno uzročnika zaraznih bolesti zbog kojih se nalaže mjera stavljanja pod zdravstveni nadzor;
- 5) nalaže, prema definiciji slučaja ili prema procijenjenoj epidemiološkoj situaciji prinudnu izolaciju i liječenje licima oboljelim od pandemijskog gripa, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a, odnosno, prinudnu izolaciju lica za koja postoji sumnja da boluje od kuge, velikih boginja, virusnih hemoragijskih groznica, SARS-a, kao i drugih zaraznih bolesti nepoznate etiologije.

Rok za sprovođenje ove mjere predlaže doktor medicine, specijalista epidemiologije, a sprovodi sanitarni inspektor;

6) naloži prinudno stavljanje u karantin zdravim licima koja su bila ili za koja se posumnja da su bila u kontaktu sa licima oboljelim od pandemijskog gripa na početku prenošenja, kuge, velikih boginja i virusnih hemoragijskih groznica (izuzev hemoragijske groznice sa bubrežnim sindromom), SARS-a i od druge zarazne bolesti za koju referentna zdravstvena ustanova utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva Crne Gore;

7) zabrani dalju distribuciju vakcine ili imunološkog preparata ako se utvrdi da se prilikom njihovog transporta i čuvanja nije pridržavalo principa hladnog lanca:

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 69

Novčanom kaznom od 1.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne izvršava međunarodne obaveze u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem zaraznih bolesti (član 8);
- 2) Institut ne prati i ne proučava kretanje zaraznih bolesti u skladu sa zakonom, međunarodnim aktima i programom Svjetske zdravstvene organizacije i ne priprema programe za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti (član 16 st. 1 i 2);
- 3) ne vodi propisane evidencije, registre i baze podataka o zaraznim bolestima koje se povezuju u jedinstven informacijski sistem, u skladu sa posebnim zakonom (član 18 stav 1);
- 4) ne obavijesti odmah o pojavi zarazne bolesti, odnosno bolničke infekcije dom zdravlja organizovan za teritoriju na kojoj se nalazi (član 18 stav 2);
- 5) ne vrši epidemiološki nadzor preko svojih službi, a posebno preko higijensko-epidemiološke službe (član 18 stav 3);
- 6) ne sprovodi neposredno mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju je organizovan (član 18 stav 3);
- 7) ne obavještava Institut, nadležne organe lokalne uprave i druge subjekte o kretanju zaraznih bolesti, u cilju ranog upozorenja i razmjene informacija (član 18 stav 4);
- 8) ne usklađuje organizovanje i sprovođenje epidemioloških, odnosno epizootoloških, higijenskih i drugih mjera za sprječavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zoonoza (član 19 stav 2);
- 9) ne obavještava subjekte iz člana 19 stav 3 ovog zakona o pojavi i kretanju zoonoza (član 19 stav 3);
- 10) ne sprovodi mjere preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao opštu mjeru (član 22 stav 1 tačka 8);
- 11) obavlja djelatnost prije nego što Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi za vršenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije; (član 22 stav 10);
- 12) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni uslova za obavljanje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije; (član 22 stav 12);
- 13) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi svako oboljenje, odnosno smrt od zarazne bolesti iz Liste bolesti iz člana 5 stav 1 ovog zakona (član 41 stav 1 tačka 1);
- 14) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi laboratorijski utvrđen uzročnik zarazne bolesti (član 41 stav 1 tačka 2);
- 15) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi smrt od zarazne bolesti koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti iz člana 5 stav 2 ovog zakona (član 41 stav 1 tačka 3);
- 16) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi sumnju da postoji oboljenje kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, kongenitalnog rubela sindroma epidemijских zaušaka, SARS-a, velikog kašlja, botulizma, ptičijeg gripa i drugih bolesti u skladu sa članom 5 stav 2 koje u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i/ili Instituta utvrdi Ministarstvo (član 41 stav 1 tačka 4);
- 17) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi epidemiju zarazne bolesti poznatog ili nepoznatog uzročnika (član 41 stav 1 tačka 5);

- 18) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi bolničku infekciju (41 stav 1 tačka 6);
- 19) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinoza, kampilobakterioza, kao i nošenje antigena virusnog hepatitisa "B", antitijela na virusni hepatitis "C" i HIV-a i nosilaštvo parazita - uzročnika malarije (41 stav 1 tačka 7);
- 20) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi svaki ugriz, odnosno kontakt sa bijesnom ili na bjesnilo sumnjivom životinjom (41 stav 1 tačka 8);
- 21) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi akutnu flakcidnu paralizu (41 stav 1 tačka 9);
- 22) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi sumnju na upotrebu biološkog agensa ili epidemiju izazvanu nepoznatim uzročnikom (41 stav 1 tačka 10);
- 23) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi nuspojavu nastalu nakon vakcinacije (41 stav 1 tačka 11);
- 24) u cilju epidemiološkog nadzora ne prijavi antimikrobnu rezistenciju (41 stav 1 tačka 12);
- 25) ne vrši epidemiološki nadzor iz člana 41 stav 1 ovog zakona (41 stav 3);
- 26) ne obezbijedi striktnu izolaciju i liječenje licu koje boluje ili se sumnja da boluje od karantinske bolesti (43 stav 2);
- 27) ne obezbijedi striktnu izolaciju i liječenje licu za koje postoji sumnja da boluje od zarazne bolesti nepoznate etiologije koja ima visoku stopu smrtnosti i koja se prenosi vazduhom i kontaktom (43 stav 4);
- 28) ne obezbijedi liječenje lica iz člana 43 st. 6 i 7 ovog zakona u zdravstvenim ustanovama za bolničko liječenje lica oboljelih od zaraznih bolesti;
- 29) ne liječi lica oboljela od zaraznih bolesti iz člana 43 stav 8 ovog zakona;
- 30) ne obavijesti odmah Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove da je izolovan ili primljen na liječenje stranac koji je obolio od bolesti iz člana 43 st. 2, 4, 6, 7 i 8 ovog zakona (član 45);
- 31) ne obavijesti odmah Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove o slučaju pojave zarazne bolesti širih razmjera (član 45);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura.

Član 70

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne primjenjuje ostale mjere koje priroda određene bolesti nalaže (član 5 stav 2);
- 2) ne saraduje sa ministarstvima, kao i nadležnim zdravstvenim ustanovama i ne omogućava obavljanje propisanih pregleda, uzimanje potrebnog materijala i sprovođenje drugih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i bolničkih infekcija (član 7 stav 3);
- 3) Institut u slučaju pojave epidemije zarazne bolesti od većeg epidemiološkog značaj Ministarstvu ne dostavi predlog iz člana 15 stav 3 ovog zakona;
- 4) ne sprovodi imunoprofilaksu i hemioprofilaksu ili je ne sprovodi na način predviđen ovim zakonom (čl. 27 i 28);
- 5) vakcine ne transportuje i ne čuva do njihove upotrebe pod uslovima koje je utvrdio proizvođač, i ne pridržava se principa "hladnog lanca" (član 29);
- 6) ne obavijesti Ministarstvo i organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora o licima koja ne postupaju u skladu sa uručenim aktom, odnosno ne javljaju se toj zdravstvenoj ustanovi radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja (član 33 stav 6);

- 7) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti, kao i radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja epidemija kod pojave epidemije zaraznih bolesti (član 38 stav 3 tačka 1);
- 8) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti kod sumnje da postoji oboljenje od kolere, karantinskih bolesti, akutne flakcidne paralize, difterije, velikih boginja, malih boginja, SARS-a, botulizma, rubele, kongenitalnog rubela sindroma, epidemijskih zaušaka, velikog kašlja i drugih bolesti iz člana 5 stav 2 ovog zakona (član 38 stav 3 tačka 2);
- 9) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti kod pojave zaraznih bolesti iz Liste zaraznih bolesti iz člana 5 ovog zakona (član 38 stav 3 tačka 3);
- 10) ne sprovodi epidemiološko ispitivanje u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti kod pojave zarazne bolesti nepoznate etiologije koja može da ugrozi zdravlje stanovništva Crne Gore (član 38 stav 3 tačka 4);
- 11) ne vrši laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti, odnosno uzročnika epidemija zaraznih bolesti u svakom slučaju pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, u kome je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze (član 39 stav 1);
- 12) ne vrši laboratorijsko ispitivanje u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti (član 39 stav 1);
- 13) ne vrši provjeru laboratorijskog ispitivanja iz člana 39 stav 3 ovog zakona (član 39 stav 5);
- 14) ne dostavi odmah zdravstvenoj ustanovi po čijem zahtjevu je vršeno laboratorijsko ispitivanje, Institutu i domovima zdravlja koji imaju organizovanu epidemiološku službu izvještaje o provjeri laboratorijskog ispitivanja radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti, odnosno uzročnika epidemija zaraznih bolesti u svakom slučaju pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, u kome je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza, hepatitisa B, hepatitisa C, HIV-a, malarije, kolere, karantinskih bolesti, poliomijelitisa, difterije, velikih boginja, malih boginja, rubele, epidemijskih zaušaka, SARS-a, meningitisa uzrokovanog sa Hib, pneumokokom i meningokokom, velikog kašlja, virusnog hepatitisa A, botulizma ili ptičijeg gripa (član 39 stav 10);
- 15) ne obezbijedi rezerve lijekova i medicinskih sredstava za slučaj pojave obolijevanja širih razmjera (član 46);
- 16) postupi suprotno drugim naređenim mjerama za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (član 55);
- 17) ne sprovodi odgovarajuće higijensko tehničke uslove i ne sprovodi stručne, organizacione i druge propisane mjere radi sprječavanja pojave, ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija (član 56 stav 1);
- 18) ne donese program za praćenje, sprječavanje i suzbijanje istih (član 56 stav 2);
- 19) ne obrazuje tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija koji čine doktor specijalista epidemiologije posebno obučen za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija (bolnički epidemiolog) i jedan sanitarni tehničar sa završenom višom ili visokom školom posebno obučen za poslove nadzora, prevencije i suzbijanja bolničkih infekcija na svakih 200 postelja (član 56 stav 3);
- 20) ne formiraju komisiju za prevenciju bolničkih infekcija (član 56 stav 5);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

Član 71

Novčanom kaznom od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne omogući domu zdravlja da vrši epidemiološki nadzor i neposredno sprovodi mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti (član 18 stav 3);

2) radi, zaposli, odnosno dozvoli obavljanje prakse licima koja nijesu podvrgnuta obaveznim zdravstvenim pregledima u skladu sa ovim zakona (član 31 stav 2);

3) radi, zaposli, odnosno dozvoli obavljanje djelatnosti ili obavezne prakse licima koja boluju od određenih zaraznih bolesti, kao i licima koji su nosioci određenih uzročnika zaraznih bolesti (član 31 stav 3);

4) ne organizuje i ne sprovodi mjeru obaveznih zdravstvenih pregleda za određene kategorije zaposlenih, drugih lica i kliconoša utvrđenih u članu 31 stav 4;

5) ne obezbijedi vršenje obaveznih zdravstvenih pregleda određenih kategorija svojih zaposlenih u rokovima i način propisan ovim zakonom, ako ne snosi troškove tih pregleda, kao i ako u poslovnim prostorijama objekata u kojima obavlja djelatnost ne čuva sanitarne knjižice kao dokaze o zdravstvenom stanju svojih zaposlenih (član 31 stav 5);

6) ne ustupi svoj objekat na privremeno korišćenje radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, odnosno epidemije određene zarazne bolesti (član 35 stav 3);

7) ne saraduje i ne omogućava sprovođenje epidemiološkog ispitivanja u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti, kao i radi sprječavanja, otkrivanja i suzbijanja epidemija zaraznih bolesti (član 38 stav 1);

8) prevoz i sahranu, kao i iskopavanje, prenos i sahranu posmrtnih ostataka umrlog lica ne vrši na način i pod uslovima koji ne omogućavaju širenje zarazne bolesti (član 60).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice novčanom kaznom su od 500 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2 i 8 ovog člana kazniće se za prekršaj i fizičko lice novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 750 eura do 6.000 eura.

Član 72

Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, kao i roditelj ili staratelj maloljetnika, odnosno lica lišenih poslovne sposobnosti koji su učinili prekršaj, ako je učinjeni prekršaj posljedica njihovog propuštanja dužnog staranja o maloljetniku, odnosno nad licima lišenim poslovne sposobnosti, ako:

1) odbije imunoprofilaksu i hemioprofilaksu protiv određene zarazne bolesti (čl. 27 i 28);

2) postupi suprotno čl.45 i 46 ovog zakona;

3) za vrijeme trajanja zdravstvenog nadzora ne javlja se Institutu, odnosno nadležnom domu zdravlja, prema mjestu boravka, radi praćenja njegovog zdravstvenog stanja (član 33 stav 1);

4) ne pridržava se naređenja Ministarstva u vezi mjere stavljanja u karantin (član 35 stav 5);

5) odbije laboratorijsko ispitivanje u svim slučajevima pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, u kojima je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za

postavljanje dijagnoze, kao i u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti (član 39 stav 1);

6) onemogućava prevoz pod uslovima i na način kojim se sprječava širenje zaraznih bolesti (član 42 stav 1);

7) ne dozvoli primjenu mjera liječenja koje su propisane članom 43 st. 1 do 8 ovog zakona;

8) u slučaju pojave epidemije zarazne bolesti širih razmjera ne liječi se u objektu u kojem se mogu obezbijediti uslovi za liječenje, odnosno izolaciju i liječenje lica oboljelih od zarazne bolesti (član 44 stav 1);

9) ne postupi po naređenim drugim mjerama za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (član 44).

Član 73

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se zdravstveni radnik, ako:

1) ne obavlja prijavljivanje zaraznih bolesti u skladu sa zakonom (član 41);

2) utvrdi oboljenje od zarazne bolesti ili posumnja na zaraznu bolest a odmah ne uputi to lice sanitetskim vozilom u zdravstvenu ustanovu u kojoj se izoluju i liječe lica oboljela od zaraznih bolesti (član 42 stav 3).

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74

Podzakonski akti za izvršavanje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 75

Propisi iz člana 22 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76

Podzakonski akti koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 77

Podzakonski akti iz člana 6 i člana 69 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 78

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove zaštite stanovništva od zaraznih bolesti koje ugrožavaju zdravlje stanovništva Crne Gore dužni su da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 79

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list RCG", br. 32/15 i "Službeni list CG", br. 14/10 i 30/12).

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 69 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da svako ima pravo na zdravstvenu zaštitu, i članu 25 kojim je utvrđeno da se za vrijeme proglašenja vanrednog stanja može ograničiti ostvarivanje pojedinih ljudskih prava i sloboda, u obimu u kojem je to neophodno. Mjere ograničenja mogu važiti najduže dok traje vanredno stanje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA I CILJEVI KOJI SE ŽELE NJIME OSTVARITI

Oblast zaštite stanovništva od zaraznih bolesti uređena je Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list RCG“, br.32/2005, „Službeni list CG“, br.14/2010 i 32/2012). Imajući u vidu da je došlo do razvoja zdravstvene zaštite, kao i potrebe za sprovođenjem i usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva sa evropskim propisima, odnosno sa Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom, drugim međunarodnim aktima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i Evropske unije, pristupilo se izradi novog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti se postiže najviši mogući stepen zaštite stanovništva od zaraznih bolesti organizovanim i sveukupnim djelovanjem društva, u cilju sprječavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti. Kao i uspješnija i pravovremena saradnja sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i Evropskim centrom za kontrolu bolesti, u cilju sprječavanja i suzbijanja bolesti na globalnom nivou.

Koncept ovog Zakona kao primarni cilj ima praćenje zaraznih bolesti, utvrđivanje i praćenje mjera zaštite od zaraznih bolesti, izvršavanje obaveza svih subjekata u oblasti zdravstva i ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu vezano za zarazne bolesti. Ovim zakonom obezbjeđuje se visok nivo zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, kao i njihovo odstranjivanje i iskorenjivanje. Zakonom su propisane opšte, posebne, vanredne i druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti, obaveze zdravstvenih ustanova, pravnih lica, nadležnih državnih organa, lokalne samouprave, preduzetnika, zdravstvenih radnika i građana, u preduzimanju mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, kao i obaveze utvrđene Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom i drugim međunarodnim aktima.

Izvršeno je usklađivanje sa Međunarodnim zdravstvenim pravilnikom i evropskim propisima u dijelu koji se odnosi za obavještanje o pojavi zarazne bolesti, epidemije ili drugog javno - zdravstvenog događaja od međunarodnog značaja. Institut za javno zdravlje razmjenjivaće informacije sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom kod vanrednog događaja.

U ovom zakonu opšte mjere su usklađene sa propisima EU, da pored obezbjeđenja zdravstveno ispravne vode za piće obezbjeđuje zdravstvenu ispravnost kupališnih i bazenskih voda, javnih česmi, izvora i drugih voda za od javnog interesa. Takođe, ovim zakonom su propisane, odnosno usklađene sa propisima EU pored već postojećih mjera i sljedeće mjere: „rano otkrivanje izvora, rezervoara i puteva prenošenja zaraze“, informisanje zdravstvenih radnika i stanovništva“ i drugo.

Donošenjem ovog zakona sveobuhvatno će se urediti odgovarajući aspekti uslova u pogledu zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, koji će se sprovoditi planiranjem,

organizovanjem i primjenom propisanih mjera, kontrolom sprovođenja tih mjera i obezbjeđivanjem materijalnih i drugih sredstava za njihovo sprovođenje.

Sprovođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti propisanih ovim zakonom i obezbjeđivanje sredstava za njihovo sprovođenje imaju prioritet u odnosu na sprovođenje ostalih mjera u oblasti zdravstvene zaštite. Zakonom je uređena i ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju. Planiranje pripravnosti, ključno je za efikasno praćenje, rano upozorenje i suzbijanje ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju. Prekogranične prijetnje zdravlju često se odnose na patogene agense koji se mogu prenositi među ljudima. Iako se takav oblik prenošenja ne može u potpunosti spriječiti, opšte higijenske mjere mogu pružiti značajan doprinos usporavajući i ograničavajući širenje agenasa i time smanjiti opšti rizik. U slučaju ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju koja potiče od zoonoske infekcije, važno je obezbijediti interoperabilnost zdravstvenog i veterinarskog sektora u smislu planiranja pripravnosti i odgovora.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Predlog zakona usklađen je sa:

- Odlukom Evropskog parlamenta i Savjeta br.1082/2013/EU od 22 oktobra 2013.godine o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju;
- Odluka 2009/96/EC o postepenoj pokrivenosti zaraznih bolesti od strane Mreže sa Aneksima...2003/534/EC; 2003/542/EC; 2007/875/EC; 2009/312/EC; 2009/539/EC; 2012/492/EU;
- Odluka 2000/57/EK o ranom upozoravanju i sistemu odgovora u vezi sa kontrolom zaraznih bolesti sa Aneksima 2008/351/EC; 2009/547/EC;
- Odluka 2002/253/EK predviđa definicije slučaja za prijavljivanje zarazane bolesti sa Aneksima 203/537/EC; 2008/426/EC,2009/540/EC; 2012/506/EC.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUT

I. OSNOVNE ODREDBE (čl. 1 do 6)

Članom 1 propisano je da se ovim zakonom uređuje zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, mjere za njihovo sprječavanje i suzbijanje, sprovođenje epidemiološkog nadzora, subjekti za sprovođenje nadzora, obezbjeđivanje novčanih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Članom 2 propisan je rodno senzitivni jezik.

Članom 3 definisani su osnovni izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu.

Članom 4 propisano je koje su zarazne bolesti u smislu ovog zakona.

Odredbama člana 5 propisano je da će se donijeti poseban propis kojim će biti utvrđena Lista zaraznih bolesti nad kojima će se vršiti epidemiološki nadzor i protiv kojih se primjenjuju mjere sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti od interesa za Crnu Goru. Zakonom je propisano da ako se pojavi zarazna bolest koja nije navedena u Listi zaraznih bolesti, a koja u većoj mjeri može da ugrozi zdravlje stanovništva Crne Gore, Vlada na predlog Ministarstva zdravlja, može odlučiti da se za zaštitu stanovništva od te bolesti primjenjuju sve ili pojedine mjere propisane ovim zakonom, kao i druge mjere koje priroda te bolesti nalaže.

Odredbama člana 6 propisano je da Stručno - metodološko uputstvo sadrži definicije slučajeva prijavljivanja zaraznih bolesti. Stručno - metodološko uputstvo donosi i ažurira Institut za javno zdravlje. Isto se objavljuje na Internet stanici Instituta i Ministarstva zdravlja.

II. PRAVA, OBAVEZE I NADLEŽNOSTI U SPROVOĐENJU ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI (čl.7 do 13)

Odredbama člana 7 propisano je da se zaštita stanovništva od zaraznih bolesti sastoji od planiranja, organizovanja, sprovođenja i nadzora nad sprovođenjem mjera za sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti, kao i obezbjeđivanje materijalnih sredstava.

Propisana je obaveza svih subjekata u društvu da sarađuju sa nadležnim organima, i da im omoguće sprovođenje propisanih mjera.

Odredbom člana 8 propisano je da se međunarodne obaveze u vezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, odstranjivanjem i iskorjenjivanjem zaraznih bolesti vrše u skladu sa međunarodnim propisima. Odredbama člana 9 propisano je da se u cilju unaprjeđenja zdravlja, kao i unaprjeđenju organizacije zdravstvene službe koja se bavi prevencijom, suzbijanjem, liječenjem zaraznih bolesti i podrške oboljelim formira Komisija za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti. Odredbama čl. 10-13 propisana je da se u cilju efikasnijeg izvršavanja međunarodnih obaveza formiraju i stručna nacionalna tijela koja će se baviti pitanjima zaraznih bolesti. Navedenim članovima adefinisan je sastav i zadaci stručnih tijela kojima će se baviti.

III. NADLEŽNOSTI (čl.14 do 19)

Odredbama člana 14 propisano je da su svi subjekti u društvu od lokalnog do nacionalnog nivoa dužni da učestvuju u obezbjeđivanju i sprovođenju zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Odredbama čl.15, 16 i 17 propisane su obaveze Ministarva zdravlja i Instituta za javno zdravlje. Ministarstvo zdravlja prati kretanje zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore i na predlog Instituta za javno zdravlje proglašava epidemiju od većeg epidemiološkog značaja, proglašava zaraženo odnosno ugroženo područje, i naređuje mjere koje se u tom slučaju moraju preduzimati. Zakonom je propisano da Institut razmjenjuje informacije sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom kod vanrednog događaja. Propisano da, Institut za javno zdravlje obavještava SZO u roku od 24 sata od procjene događaja o pojavi zarazne bolesti.

Odredbama član 18 propisano je da zdravstvene ustanove moraju voditi evidencije o pojavi zaraznih bolesti, kao i odgovarajuće registre i baze podataka. Takođe, ovim članom je propisana je i obaveza svih subjekata koji obavljaju zdravstvenu djelatnost da, odmah po saznanju za pojavu zarazne bolesti obavijese dom zdravlja koji ima epidemiološku službu.

Osim toga, propisano je da dom zdravlja preko svojih službi a posebno preko epidemiološke službe vrši epidemiološki nadzor i neposredno sprovodi mjere sprječavanja, suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti. Dom zdravlja je dužan da o kretanju zaraznih bolesti obavještava Institut za javno zdravlje i druge nadležne subjekte radi ranog upozorenje i razmjene informacija.

Odredbom člana 19 propisana je obaveza saradnje zdravstvenih ustanova i veterinarskih ustanova u cilju praćenja i suzbijanja zaraznih bolesti izazvanih zoonozama.

IV.MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI (čl. 20 do 52)

Odredbama člana 20 propisano je da mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti čini skup svih aktivnosti koje planiraju , organizuju i sprovode državni organi, organi lokalne samouprave kai svi drugi subjekti u društvu. Ovim članom propisano je da se zaštita stanovništva od zaraznih bolesti vrši sprovođenjem opštih, posebnih, vanrednih i drugih mjera u skladu sa zakonom.

1. Opšte mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

Odredbama člana 21 propisano je u kojim objektima se sprovode opšte mjere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti. Odredbom člana 22 precizirane su pojedinačno opšte mjere. Ovim članom definisana je i obaveza sprovođenja preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije i gdje i kada se mora sprovoditi. Takođe, određeni su subjekti koji moraju organizovati i sprovoditi opšte mjere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Odredbama člana 23 propisana je obaveza lica koja u svom radu imaju kontakt sa hranom, vodom za piće da moraju imati osnovna znanja o sprječavanju zaraznih bolesti. Ova obaveza propisana je i za lica koja obavljaju poslove u proizvodnji i prometu sredstava za ličnu higijenu, kao i za fizička lica koja samostalno obavljaju usluge njege i uljepšavanja lica i tijela.

2. Posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti

Odredbama člana 23 propisane su posebne mjere koje se moraju sprovoditi za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti. Odredbom člana 25 propisano je da se posebne mjere sprovode u skladu sa posebnim programom i stručno-metodološkim uputstvima.

Odredbom člana 26 propisano je da se sredstva za sprovođenje posebnih mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti obezbjeđuju u skladu sa zakonom o zdravstvenoj zaštiti i zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Odredbama čl. 27, 28, 29 uređeno je pitanje imunoprofilakse i hemioprofilakse. Odredbom člana 30 propisana je obaveza formiranja Nacionalnog stručnog tijela za imunizacije. Propisano je da Nacionalno stručno tijelo za imunizacije razmatra godišnji Plan obaveznih imunizacija stanovništva, sagledava inicijative stručnih asocijacija i drugih pitanja od značaja za imunizacije.

Odredbama čl. 31 i 32 propisani su zdravstveni pregledi određenih kategorija stanovništva, kliconoša i zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom sa savjetovanjem. Propisano je da, organizaciju i troškove obaveznih zdravstvenih pregleda svojih zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom snosi poslodavac. Odredbama člana 32 propisana je obaveza zdravstvenih pregleda lica radi utvrđivanja nosilaštva uzročnika zaraznih bolesti. Ovim članom je propisan i preporučeni zdravstveni pregled za određena lica. Zdravstveni pregled organizuju i sprovode zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.

Odredbama čl. 33 do 36 propisan je zdravstveni nadzor i karantin. Članom 33 i 34 propisano je koja se lica i pod kojim uslovima stavljaju u karantin. Članom 35 propisana je u kojim objektima se sprovode mjere karantina. Članom 36 propisano je da zdravstveni nadzor nad licima koja su smještena u karantinu vrši teritorijalno nadležna zdravstvena ustanova koja ima epidemiološku službu, odnosno Unstitut.

Odredbama čl. 37 i 38 propisano je rano otkrivanje i epidemiološko ispitivanje. Zakonom je propisano da se epidemiološko ispitivanje sprovodi u cilju otkrivanja uzročnika, rezervoara, izvora, načina širenja zaraznih bolesti, kao i radi sprječavanja epidemija zaraznih bolesti. Takođe, propisana je obaveza lica koje daje podatke u postupku epidemiološkog ispitivanja da je dužno da govori istinu.

Odredbama člana 39 propisano je kad se vrši laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zaraznih bolesti i uzročnika epidemija zaraznih bolesti. Ovim članom je propisano da se laboratorijsko ispitivanje rezistencije uzročnika na antimikrobne agense vrši prema kliničkim i epidemiološkim indikacijama u skladu sa zakonom. Laboratorijska ispitivanja mogu da vrše samo određene laboratorije. Takođe propisano je kad i pod kojim uslovima se vrši provjera laboratorijskih ispitivanja.

Odredbom člana 40 propisano je da se postavljanje dijagnoze zarazne bolesti vrši u skladu sa kliničkim, laboratorijskim i epidemiološkim kriterijumima, prema ustanovljenoj definiciji slučaja.

Odredbama člana 41 propisano je da se obavezno prijavljivanje zaraznih bolesti vrši u cilju epidemiološkog nadzora, i precizirano je koje oboljenje se obavezno prijavljuje. Takođe, definisano je da prijavljivanje vrše zdravstvene ustanove i drugi subjekti koji obavljaju zdravstvenu djelatnost.

Odredbama čl. 42 do 46 propisan je prevoz, izolacija i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti. Naime, zakonom je propisano da se prevoz lica koje oboljelo od zarazne bolesti mora vršiti na način kojim se sprječava širenje zarazne bolesti. Prevoz se vrši posebnim sanitetskim vozilom. Navedenim odredbama propisana je obaveza alica da se liječi kad oboli od zarazne bolesti. Odredbom člana 44 propisano je da u slučaju pojave epidemij eširih razmjera oboljela lica se mogu liječiti u svim objektima u kojima se mogu obezbijediti uslovi za liječenje, odnosno izolaciju. Odredbom člana 45 propisano je da uslučaju kad je u zdravstvenoj ustanovi izolovan i primljen na liječenje stranac koji je oboio od zarazne bolesti, zdravstvena ustanova je dužna da o tom odmah obavijesti nadležnu epidemiološku službu, Institut za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove. Odredbom člana 46 propisana je obaveza zdravstvenih ustanova koje sprovode epidemiološki nadzor nad određenim područjem da obezbijede rezerve lijekova i medicinskih sredstava.

Odredbom člana 47 propisano je da zdravstveno obrazovanje oboljelih, članova njihovih porodica i drugih lica koja su u riziku od obolijevanja od zaraznih bolesti sprovode zdravstvene ustanove u kojima se neposredno liječe oboljeli od zaraznih bolesti, kao i domovi zdravlja koji imaju organizovanu epidemiološku službu.

Odredbama člana 48 propisana je obaveza za zdravstvene ustanove koje imaju epidemiološku službu da informišu zdravstvene radnike i stanovništvo o razlozima i načinu sprovođenja posebnih mjera za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti.

Odredbama čl. 49 i 50 propisano je kad se vrši obavezna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija po epidemiološkim indikacijama. Čl. 50 i 51 propisano je u kojim slučajevima se vrši obavezna deratizacija domaćinstava, naselja i njihove okoline, likap ristaništa, aerodroma, brodova i drugih prevoznih sredstava u javnom saobraćaju, skladišta i sl. Propisano je obaveza svakog pravnog i fizičkog lica da omogući dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju u slučajevima koji su propisani zakonom.

3. Vanredne mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i načinu njihovog sprovođenja (čl. 53 do 55)

Odredbama člana 53 uređeno je sprovođenje mjera u vanrednim situacijama koje mogu da ugroze zdravlje i život ljudi i u kojima postoji opasnost za masovno prenošenje zaraznih bolesti. Ovim odredbama propisano je koje mjere se moraju preduzeti u tim situacijama.

Odredbama člana 54 propisano je da, radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti u Crnu Goru, suzbijanja i sprječavanja njihovog prenošenja u druge zemlje, mogu se preduzimati i druge mjere, kao što su: zabrana putovanja u zemlju u koju vlada epidemija zarazne bolesti, ograniči kretanje stanovništva, zabrani okupljanje stanovništva u zatvorenim i otvorenim javnim mjestima, uvede vanredna vakcina i druge mjere po epidemiološkim indikacijama.

4. Druge mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti (čl. 56 do 66)

Odredbama člana 56 propisana je prevencija i suzbijanje bolničkih infekcija u ustanovama u kojima se pruža zdravstvena zaštita. Naime navedenim odredbama propisana je obaveza za subjekte koji obavljaju zdravstvenu djelatnost da obezbijede higijensko-

tehničke uslove, sprovode stručne, organizacione i druge propisane mjere u cilju sprječavanja pojave, kao i radi ranog otkrivanja i suzbijanja bolničkih infekcija. U tom cilju, dužni su da donesu program za praćenje, sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija. Bolnice i druge stacionarne zdravstvene ustanove moraju da obrazuju i tim za nadzor, prevenciju i suzbijanje bolničkih infekcija. Osim toga propisana je i obaveza formiranja komisije za prevenciju bolničkih infekcija.

Odredbama člana 57 propisano je da Ministarstvo formira Nacionalnu komisiju za bolničke infekcije, koja će da prati rad i izvještavanje komisija za bolničke infekcije po svakoj zdravstvenoj ustanovi. Osim toga komisija na nacionalnom nivou će da predlaže način i oblik osposobljavanja zdravstvenih radnika za kontrolu bolničkih infekcija.

Analizom postojećeg stanja, došlo se do saznanja da je u posljednje vrijeme upotreba antimikrobnih lijekova sve problematičnija, prije svega zbog rastuće rezistencije mikroorganizama na medikamente. Cilj je da stručna javnost bude adekvatno obaviještena i što bolje edukovana, kako bi se krenulo u rješavanje ovog složenog problema. Očuvanje efikasnosti antibiotika zajednički je cilj Svjetske zdravstvene organizacije i Evropskog centra za kontrolu i prevenciju bolesti. Antimikrobna rezistencija je veliki problem. Prijetnja savremenom društvu nije u pojedinačnim epidemijama, već je jedan od najvećih problema današnjice antimikrobna rezistencija. Svi profesionalni naponi su usmjereni ka tome da se stane na put ovom globalnom problemu. U tom cilju odredbama člana 58 propisano je da, Ministarstvo formira Nacionalnu interdisciplinarnu komisiju za kontrolu rezistencije na antibiotike. Zadatak komisije definisan navedenim članom.

Odredbama člana 59 propisano je higijensko postupanje prilikom pružanja usluga higijenskoj enjege i uljepšavanja lica i tijela, kao i nemedicinskih estetskih intervencija u kojima se narušava integritet kože.

Odredbama čl.60 do 69 propisano je da se prenos i prevoz umrlih lica može vršiti samo na način i pod uslovima kojima se sprječava pojava i prenošenje zarazne bolesti. Takođe, navedenim članovima propisano je i pod kojim uslovima se može vršiti iskopavanje i prenos umrlog lica sa jednog grobnog mjesta u drugo grobno mjesto na istom groblju ili u istom naseljenom mjestu, kao i prenos i prevoz iz inostranstva u Crnu Goru i iz Crne Gore u drugu zemlju.

V. NADZOR (Čl. 67 do 71)

Odredbama člana 67 propisano je da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo zdravlja, a članom 68 da inspekcijiski nadzor vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijiskog nadzora preko sanitarne inspekcije.

VI. KAZNE ODREDBE (Čl.69 do 73)

Odredbama čl.69 do 73 Zakona uređuju se kaznene odredbe, odnosno utvrđena je prekršajna odgovornost, za zdravstvenu ustanovu, i drugo pravno lice, zdravstvene radnike, fizička lica ukoliko ne postupaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (Čl.74 do 79)

Odredbama čl.74 do 79 propisane su prelazne i završne odredbe, odnosno propisano je da će zdravstvene ustanove, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik dužni su da usklade organizaciju i rad sa odredbama ovog zakona u propisanom roku. Takođe, navedenim odredbama propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

VIII. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Za implementaciju ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz Budžeta .